27րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7409 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1910 ՇԱԲԱԹ 17 Sept. 1910 27me année N. 7409

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Խմբագրութեան պայմանները տեսնել 4րդ էջը
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԱՆՑԵԱԼԻ ՅՈՒՇԵՐ

(Տար. եւ վերջ)

Օր մը համաձայնեցանք տեսակցիլ ու խօսակցիլ. ինք պիտի գար գետին դիմացի եզրը, ես՝ յայսկոյս. երեւակայել միայն կարելի է մեր անհամբերութիւնը. այնպէս որ երբ զիրար տեսանք, անկարելի եղաւ բերան բանալ եւ բառ մը Թոթովել քանի մը րոպէ. յոյզ ու արցունք մեր աչքերը կը վարագուրէին, ու իր մէկ վճիռն էր որ կ'ապացուցանէր հոգ-այդ Թանկագին րոպէներուն. «խօսքն անկարող է արտայայտելու զգացումը եւ միայն կ'աւրէ զայն»

Երբ սխալումներու վրայ խօսիլ սկսաւ, սիրոյ վրայ չխօսելու ամէն ճիգ Թափելով, դուրսէ դուրս նիւթերու վրայ հարցուպատասխան մըն է ծայր տուաւ:

«Հայրս կ'ըսէ Թէ, ըսաւ, դուք անանկ ժողովուրդ մըն էք որ բարձրաձայն երգելէ կը վախնաք, չկամենալով որ անցորդներ ու օտարներ վայելեն զայն լսելու հաճոյքը... «Կը հասկնամ միտքդ», ընդմիջեցի:

...«Թերեւս բնա՛ւ երգ չունին այդ մարդիկը, պաշտպանեցի»... շարունակեց նէ.

— Թերեւս, յարեցի, հայրդ բոլորովին անտեղեակ է որ ոչ միայն մեր շրթունքը այլ եւ զգացմունքը շղթայի տակ առնուած են, ի՜նչ անուելի Թիւրիմացութիւն և վճիռ որ ազգի մը ճակատագրին ու համբաւին հետ կը խաղայ. բոլոր Թիւրիմացութիւնները օճիրի հայեր եղած են, իսկ քու չինած պաշտպանողականդ, ա՜հ կը հասկնամ...ըսէ Նիլտա, չար մարդ մը [illegible] քու աչքերդ պիտի ինային չար մարդու մը վրայ, այնպէս, ինչպէս ինկան իմ վրայ ու իմ հոգիիս խորերը կ'ապրին:

Ահա ասով է որ կրցած եմ ինքզինքիս ապացուցանել հոգիին գոյութիւնը:

«Եթէ երգ չունինք, ողբե՞րգ ալ չունինք հազարներով: Եթէ երգ չունինք, ողբերգ չունինք մենք, դուք ալ չարական չունիք. ասոր ի՞նչ պիտի ըսես»: Նիլտա ամօթէն ու զղջումէն կասկարմիր կտրած, ճիտս փաթթուելու շարժում մը ըրաւ, Թռչելու վրայ եղող աղաւնեկի մը պէս Թեւերը բանալով, ու քիչ մնաց որ ջուրը իյնար, բայց փոխանակ իրեն, արտասուքի շիթեր միայն գլտորեցան Օրհնեա՛լ գետ:

«Մայրիկս կ'ըսէր որ, շարունակեցի, չկրնալով տոկալ Նիլտայի տառապանքին և յանդիմանութեանցս երկաթի ծանրութեան, մայրիկս կ'ըսէր մեր դրացիներէն ոմանց համար Թէ եթէ արև ըլլան՝ մարդու վրայ չեն ցաթիր: Բայց ինչ փոյթ, կ'ուզէ նէ արեւը յաւիտեան խաւարի, կը բաւէ որ դուն շողաս մեր մէջ: Մենք կը բնակինք անանկ երկրի մը մէջ ուր ցարդ հնար չէ հաւատացնել և համոզել Թէ արեւին ու լուսինին լոյսէն զատ ուրիշ լոյսեր ալ կան»

— «Ո՞րն է, ո՞րն է այդ, ընդմիջեց Նիլտա, որուն անզուսպ նախանձը վերջ կը դնէր ամէն վերապահութեան, վարդապետութեան ու զգուշացման, ո՞րն է. որո՞նք են այդ միւս լոյսերը:

«Առաջինն այն է որ սրտէ սիրտ կը ցաթէ, երկրորդն այն՝ որ առաջին լոյսը անմահացնելու համար կեանքը երկարել, շատ շուտ երկարել կ'աշխատի:

Ես սրտիս խորերէն սկսած էի հրճուիլ որ վերջապէս կը յաջողէի սիրոյ վրայ դարձնել խօսակցութիւնը, երբ Նիլտա, սթափած վերջ տուաւ ասոր և շարունակեց այլ կերպ ուզելով «միւս զգացումս» շոյել և բոլորովին հեռացնել զիս սիրոյ խօսքերէն. և յաջողեցաւ. ա՜հ Նիլտա ճանչցած էր զիս, ինչպէս կը ճանչնան բոլոր կիները մարդիկ, Թէպէտեւ ոչ ինքզինքնին, և ասի շատ բնական է, քանի որ ինքզինքերնին քննելու ժամանակ չունին, ստիպուած ըլլալով միշտ աս ու ան դիտել...զաւակով ու ամուսնով զբաղիլ...Հայելիի մէջ նայիլը ոչինչ ունի ասոր հետ:

«Կ'ըսեն Թէ ըսաւ, դուք ամէնէն առաջին քրիստոնեայ ժողովուրդն էք»

— Եւ ամենէն [illegible] օգտուողներուն մէջ. մենք Քրիստոսի հետ մեռնիլ գիտցած ենք, ապրիլ հազիւ երբեք:

— Ձեզ հասկնար, ընդմիջեց զիս, դիւրալիչ անուշութեամբ մը և գգուեալի միամտութեամբ:

— Մեր յամառութիւնը զոր կարգ մը մարդիկ հպարտութեան հետ կը շփոթեն, մզած է մեզ տանջանքներու. Քրիստոսի սէրը հազիւ Թէ գործ ունեցած է հոն:

— Բայց աս որքան նախատինք է ձեր նահատակաց յիշատակին...

— Ուրեմն կը հաւատաք որ նահատակներ ունեցած ենք: Օ՜, այո, այո՛ հազի՛ւր բիւր, վասնզի մեզի համար Քրիստոս եւ Հայրենիք միեւնոյն բանն են նշանակած. ինչ որ սակայն սաստիկ վտանգաւոր շփոթութիւններու մատնած է մեզ:

Քրիստոս կ'ըսէ.— Կը սիրէ՞ք զիս, մեռնելու էք:

Հայրենիքը կ'ըսէ.— Կը սիրէ՞ք զիս, մեռցնելու էք: Ու մենք մեռանք:

Մենք եղած ենք առջինեկ քրիստոնեայ ժողովուրդը. ուստի ունեցած ենք առջինեկի մը բնական տկարութիւնները, այսինքն տկարամտութիւն կամ տկարակազմութիւն:

— Ինչո՞ւ բոլորովին չես նուիրուիր գրականութեան, մեկդի Թողլով զբաղմունքդ:

— Երբ ձեզի զրկեմ առջինեկ հատորէս օրինակ մը, կը խնդրեմ որ բարեհաճութիւն ունենաք չորս տողէ բաղկացեալ յառաջաբանս կարդալու:

Կարդալէ չափազանց զգուշացած, նոյնիսկ խորշած եմ, փափաքելով գիր առնել իմ ինքնատիպ զգացումներս ու կարողութիւնս: Հոս ալ դարձեալ չէք տեսներ ցեղային հպարտութիւն մը, չէք ուզեր փոխ առնելու զիջանիր:

Փոխ առնելէ ետքն ալ հատուցանելու ազնուութիւնը չունինք:

— Ինչպէս կ'ուզէք որ զամ ձեզի պէս ժողովուրդի մը մէջ ապրիմ, կամ աւելի ուղիղ պիտի ըլլար ըսել, մեռնիմ. ահեղի բան է... սիրելէ ետքը մեռնիլ՝ պիտի ըսէր երբ դէմքիս լուսավառուիլը նշմարելով սթափեցաւ, և շարունակեց դողդոջ ձայնով.

— Երթաս բարով հոգիս, գնա, և այս գիշեր ու ամէն գիշեր իմ վրայ երազէ:

— Իրաւունք ունիս Նիլտա, քնացող մարդ մը դիակի պէս է, սարսափելի եթէ անոր դէմքին վրայ սիրահարի մը քաղցրիկ երազներուն ոչ ինչո՞ւ քնանալ, կազդուրուելո՞ւ համար և ինչո՞ւ կազդուրուիլ եթէ ոչ աւելի Թարմ ուժերով սկսելու համար, չէ՞:

— Մե՜ղք, մե՜ղք որ ուրիշներ քեզի պէս չեն մտածեր, և կ'ըսեն «Նոր ուժերով կռուելու համար...»

Ու երկնցուց ձեռքը, զայն օդին մէջ ծածանելով իբր նշան երթաս բարովի. և անտառին մէջ անհետացաւ. ի՜զո՞ւր պոռացի դողացող ձայնով. «Կեցի՛ր, Նիլտա, կեցիր, «միւս» ըսելիքներդ . . .»

Նիլտա, անտառին մէջէն արեւի պէս պայծառ դէմքը դարձուց ինծի, միշտ հեռանալով, ժպտեցաւ անգամ մըն ալ և ա՛լ չերեւցաւ: Քաղցրահնչիւն ու տխուր մարող երգի մը ձայնը կը հասնէր խորունկէն.

Մեզ որ պիտի մեռնինք...
Սիրենք երբ դեռ կ'ապրինք...

«Քաղցրիկ» ըսի ու մեռնելու խօ՞սք ըրի. է՜հ, օր մը կը հասկցուինք:

Տէ՛ր հայր, մօրմէ գիրկէն հազիւ վար իջած սիրականի մը Թեւերը կը փնտռենք, սիրուհու մը Թեւերն են պատրաստ մեզ գգուելու, պահպանելու համար աշխարհի հալածանքներէն, վտանգներէն ու փորձութիւններէն. բայց մենք մեր ուզածն ստանալէ ետք, ահաւասիկ երեխաներու պէս դարձեալ փախչիլ կ'ուզենք, դարձեալ կրակը կ'իյնանք, չըաւկանալով այն բոցերէն որ մեզ կը շրջապատեն այդ հրեղէն գրկին մէջ: Մեր մօր ստինքին կաթը երբ ցամքի, սիրականի մը արցունքը կ'ըմպենք, մենք, յաւէտ ծարաւի մարդիկս. գարշելի արարածներ որ այդ վճիտ կենաց ցօղը գինիով ու... արիւնով կը պղտորենք:

— Եթէ հիւանդանանք մէկս կամ միւսս, ո՞վ պիտի խնամէ մեզ, պառաւցի եռուէն:

— Պէտք է համոզուիս որ հիւանդանալը յանցանք մըն է և օր պիտի գայ—գրէ այս խօսքս գրքիդ մէջ—ուր հիւանդ մարդ մը ցոյց պիտի տամ մարդիկ իրարու իբր խորշելի մեղաւոր, երկիւղալի, վտանգաւոր ու մանաւանդ վնասակար անդամ մը ընկերութեան. առողջութիւն և յաջողութիւն նորմալ են. հակառա՛կը՝ անորմալ:

— Ճիշդ ինչպէս կը նկատուին այսօր աղքատները:

— Այն օրը ոչ հարուստ պիտի գտնուի ոչ աղքատ. այն օրը հարուստ մարդը ամօթէն պիտի կարմրի և ըլլայ:

— Փափաքներուն անկատա՞ր մնալէն զայրացած Թէ ամօթէն, ընդմիջեցի:

— Ամօթէ՛ն, ամօթէ՛ն սիրելի՛ս: Աղքատը պիտի ունենայ իրեն պիտանի եղած բաները, բայց միայն պիտանին և հարուստ պիտի համարուի. իսկ կիները որ հիմա միայն չեկնել գիտեն, աշխա՛լ ալ սորված պիտի ըլլան այն օրը:

Չհասկնալուն կարգը իմս էր, վասնզի կիները ընազդաբար անանկ ճշմարտութիւններ կը խօսին որ, օր մը չէ օր մը կը հաստատուի և զոր իրենք իսկ չեն կրնար մեկնել:

Եւ կը հեռանար ան, լուսավառելով ողջոյն անտառը, իբրեւ Թէ արեւագունդն ըլլար հոն ինկած. ծառոց բուները ադամանդէ սիւներու պէս Թափանցիկ կը փայլէին. տերեւներն ոսկիի ու զմրուխտի պէս էին, պտուղները ապազլոնի և բրաբիոնի փոխուած էին, և խոտերը յակինթ. Թռչունները ա՛լ ուտելիք չգտնելով հոն, Թռան իրենց բոյներէն և խմբովին հետեւեցան Նիլտայի իմ սէրս ու անոր փառքը ներդաշնակօրէն երգելով կապոյտ երկնակամարին վրայ:

Եւ ես կը տեսնէի նոր երկինք և նոր երկիր:

Նիլտան անտառին անդին կողմը կը բնակի, ես գետին յայսկոյս: Երբ իմացայ որ նէրս արցունքներուս էր կազմուած այդ գետակը— վասնզի արցունքէն աւելի տեւական և յաւիտենական ոչինչ կայ,—և ստուգելով այդ անտառը հրաշքանիշ, կուզար կը հսկէր, մեզ իրարմէ բաժնելով: Այսօր միայն կ'ըմբռնեմ նէրս սա խորհրդաւոր խօսքերուն իմաստը.— այն պահուն որ այս երգեցիկ գետը կ'անցնինք ու իրարու կը գրկախառնուինք, այս վճիտ գետը պիտի ցամքի և այս անտառը պիտի չքանայ և այս Թռչնոց երամը որբերու խումբի մը պէս հեռանայ, հետ տանելով իր երգը:

Ուրվայնս պիտի պտղաբերի, ու կտրիճ մը ծնի, որ չկրնալով հանդուրժել իր պառաւցող մօր խորշոմներուն, տապարի հարուածներով պիտի տապալէ վեհժինդիը, այս բնակարանը յաւերժահարսից...:

«Մեր երկուսին հեռաւորութեամբ կազմուած բացը պէտք է գրաւուի եթերաճեմ երգերով և արշալոյսեան ցօղերով, ու երբ մերձեցմամբ այդ պարապը փակենք, գրաւելով այդ անշօշափելի, խուսափուկ երազներուն [illegible]

Չէ՛, մենք չենք կրնար մեր երազներուն տեղը գրաւել... կամ անոնք կամ մենք...:»

Եւ ես երջանիկ էի որ երկրագունդիս երեսը կը գտնուէր գոնէ մէկ կէտ սաստիկ անարատ լոյսի, անապական ադամանդներու և կենսատու արեւներու, սիրոյ ակէն բղխած, ապա Թէ ոչ՝ ապահովաբար երկիրը պիտի կործանէր մէկ օրուան մէջ, Սոդոմի ու Գոմորի պէս:

Տէ՛ր հայր ահա այսպէս, ասկէ ետքը խոստովանանքները այլեւս հրապարակաւ պիտի ըլլան, վասնզի տակաւ պիտի ազնուանան մարդիկ և չկատարեն ոչ մի տգեղ գործ գաղտնի. այնպէս որ չպիտի վախնան նոյնիսկ իրենց սիրականին անունը և խօսքերը հրապարակելու:

Ահա այն տաեն եկեղեցին իր դերը կատարած պիտի ըլլայ և ամբողջ երկիրը տաճարի փոխուի:

Այս խօսքերին իրականացման համար ի՛նչ ըրիք դո՛ւք. ձեզի ինկած մեծ բաժինէն ո՞րքանը կատարեցիք:

Ութ ամիսն անգամ մը վարձք ստացող վարժապետներուն զաւակներն ենք մենք. և ձեզ, կանխիկ ժամուցով տէրտէրներդ է որ հայր կը կոչենք... չեմ գիտեր ինչպէս եղաւ աս՞

Ձեր ապերախտ ծխականը

ԽՈՍՐՈՎ.

ՄԱՄՈՒԼԸ

Այն տխուր երեւոյթը որ կը տեսնուի այժմ մեր լրագրողներու մեծամասնութեան մէջ, շատ կ'արտօրնացնէ մամուլին պաշտօնը: պաշտօն մը որ է գերագոյն և սուրբ կոչուած՝ ճշմարտութիւնը հաղորդելու ընթերցող հասարակութեան: Սահմանադրութեան վերյայտարարուելէն իվեր քիչ շատ գրիչ բռնելու տենչէն մղուած՝ հրապարակ եկան դատափետելով անադարտ և ամբասիր անձերու բարոյականը, կասկածելի ընելու ջանքեր ու ճիգեր Թափեցին և աշխատեցան անտեղի գայթակղութիւններ յառաջ բերել: Երեւեցան և դեռ այդ լրագրական էջերու մէջ կ'երեւին գրութիւններ անձնական կամ կուսակցական հաշիւներ մաքրելու անտեղի դիտաւորութիւններով ակաղձուն: Շատ սխալ ըմբռնում մը կայ այժմ մամուլի պաշտօնի մասին. այն լուսաւոր ջահը որով պիտի առաջնորդուի և պէտք է առաջնորդուի իւրաքանչիւր լրագրող, ճշմարտութեան ջահը միայն պէտք է ըլլայ և ոչ ուրիշ բան:

«Ճշմարտութիւնը, կ'ըսէ Ջօսըր, ամենէն գեղեցիկ բանն է, որուն մարդ կրնայ տիրանալ»: Գլարէնտըն կ'ըսէ Ֆօլքլէնտի համար. «Ան այնքան կը սիրէր զինքը». «Սուտ խօսիլը, կ'ըսէ Պլուտարքոս, ցուցնել է նախ Թէ Աստուած կ'արհամարհենք, երկրորդ Թէ մարդոցմէ կը վախնանք»: Ճշմարտութեան տարածումը առաջին էական քայլն է ժողովրդի մը կեանքը զարգացնելու, անոր սրտի ու կամքի անսպառ ուժերը բեղմնաւորելու, անոր ընկերական յարաբերութիւններուն մէջ արդարութիւն հաստատելու, անոր նիւթական ու բարոյական վիճակը բարձրացնելու, մէկ խօսքով զայն իր կոչման մղելու:

Ահա սահմանը ճշմարտութեան, որով պէտք է առաջնորդուի մամուլը: Սուրբ և նուիրական է հանրային խօսքը և անոր Թարգման-մամուլի ասպարէզը: Անմաքուր խղճով և գրչի չհասունութիւններ ընելու անհատական մոլեխանձ բաղձանքով պէտք չէ մօտենալ այս նուիրական ասպարէզին: Սա կամ նա անձի դէմ գրուած տխեղծ գրութիւնները և անառողջ ու ոչ-վաւերական լուրերու շաղակրատութեամբ պէտք չէ լեցնել մամուլի

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (23)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Այդ առտու, երբ Ղուկաս էֆէնտին տեսած էր քենին, հաճելի զգացում մը, տարփոտ ցանկութիւն մը զգացած էր ու հիմա շուայտ հեշտանքով մը կը խորհէր իրեն սպասող հաճոյքին վրայ, քանզի միտքը դրած էր նոյն իրիկունն իսկ օգուտ քաղել անոր ներկայութենէն: Բայց այս յայրատ մտածումները կը գրգռէին իր երեւակայութիւնը և ամբողջ ջղային դրութիւնը: Աճապարանք մը ունէր ժամ առաջ տուն դառնալու.

— Դեռ շատ մարդ կա՞յ, դեռ որքա՞ն մնաց, կը հարցնէր տանն տանն դռնապան Մարկոսին, անհամբեր կերպարանքով մը.

— Դուրսը լեցուն են, կը պատասխանէր մարդը անդրդուելիօրէն:

Եւ կը շարունակուէր տողանցութիւնը, պառչտուկները, լացուկոծը, բողոքները, օրհնութիւններու և փառաբանութիւններու հետ խառնուած.

— Ողջ ըլլաք, շատ ապրիք. Աստուած մէկ օրերնիդ հազար ընէ, sѐrs խասավէք չցուցնէ ձեն.

Բրդեղէն ու փանելա զգեստները ա՛լ սպառեցան, երկու տիկինները և օրիորդը գործերնին աւարտած նկատելով՝ մեկնեցան, կէս օր էր ու տունը ճաշի կը սպասէին: Դուրսը հազիւ մէկ քանի հոգի մնացեր էին:

— Ամէնքը մէկէն ներս կանչեցէ՛ք, գոչեց Ղուկաս էֆէնտի, ժամացոյցը նայելով:

Զօրս կին և երկու ծերունի մարդ ներս մտան ու եկան շարուեցան գրասեղանին առջև: Սաթենիկն ալ իրենց մէջն էր, երկչոտ, ամչկոտ, եռեւօք կեցած լուռ ու նեղուած:

— Սըոնց ալ գործը տեսէ՛ք՝ ճամբեցէ՛ք, հրամայեց էֆէնտին:

Բայց անոնք սովորական նպաստով գոհանալու երեւոյթ չունէին.

— Մեր լաթերը ո՞ւր է... սասնկ օրով չըպլախ պիտի ձգէ՛ք մեզի, ամենուն ալ տուիք, մեր յանցանքը ի՞նչ է, մենք Հայ չե՞նք, քրիստոնեայ չե՞նք... փառ չունինք, fէօմիւր չունինք, հագնելիք չունինք, ուտելիք չունինք...

— Ինչ ընենք չմնաց, ուշ եկաք, ըսաւ Աղքատախնամի անդամներէն մէկը... ամէնքն ալ տրուեցաւ, դուք ալ Զատկին կ'առնէք. քիչ մը համբերեցէ՛ք....

Եւ ընդհանուր դժգոհութեան մրմունջներու մէջ մեկնեցան, մէյմէկ դրամական նուէր և քանակն օխա ածուխի համար տոմսակ մը առնելով:

Ա՛լ միմիայն Սաթենիկը մնացած էր գրասեղանին քով:

— Դուն ի՞նչ կ'ուզես, գոռաց Ղուկաս էֆէնտի:

Սաթենիկի մասին քննութիւն կատարող անձը ծռեցաւ էֆէնտիին ականջին ու բաներ մը փսփսաց.

— Լաւ, ըսաւ Ղուկաս էֆէնտի, ո՞ւր է տեղեկագիրը:

— Ահաւասիկ, հոս, ձեր առջեւ, գրասեղանին վրայ է, պատասխանեց մարդը ծալլուած թուղթ մը ցոյց տալով:

Էֆէնտին առաւ և սկսաւ կարդալ:

Տեղեկագիրը կը հաստատէր Թէ Սաթենիկ իր, ինչպէս նաև իր դրացիներու վկայութեամբ, ո և է ապրուստի միջոց չունէր, Թէ ձեռագործի աշխատութիւնները բացարձակապէս անբաւական էին զինքն ու փոքրիկ աղջիկը, որ նոր հիւանդութենէ ելած էր, ապրեցնելու: Բայց, կը յաւելուր, մութ կէտ մը կար որ լուսաբանութեան կարօտ էր և որու մասին գայթակղական զրոյցներ կը շրջէին դրացիներու մէջ: Սաթենիկ իր տան մէջ իբրեւ վարձակալ ունէր Գարեգին անունով երիտասարդ մը որ կը վճարէր տան վարձքը, ըստ խոստովանութեան նոյնիսկ Սաթենիկի: Դրացիները կը կասկածէին Թէ այդ երիտասարդը հաւանօրէն Սաթենիկի հոմանին էր, մանաւանդ որ շատ հոգ կը տանէր տանուորներուն և նոյնիսկ աղջկան հիւանդութեան տաեն բժիշկ բերած, դեղերը ինքն տուած և ամէն կերպով հոգածու գտնուած էր, ինչ որ պարզ և անտարբեր վարձակալի մը պարտականութիւնները չէին: Դրացիները նկատած էին նաև որ Սաթենիկ միշտ կը խուսափէր դրացի էրիկմարդոց հետ ո և է յարաբերութիւն ունենալէ կամ հետերնին խօսելէ, ինչ որ ցոյց կու տար Թէ երիտասարդը շատ նախանձոտ նկարագիր մը ունենալու էր:

Տեղեկագիրը կ'եզրակացնէր Թէ՝ որոշում մը տալէ առաջ լաւ կ'ըլլար որ Փերի Գիւղի եկեղեցիի քահանային կողմէ ալ կնոջ բարոյականին մասին քննութիւն մը կատարուէր և անոր վկայութիւնը լըսուէր:

Երբ Ղուկաս էֆէնտի տեղեկագրին ընթերցումը աւարտեց, խօսքը Սաթենիկի ուղղելով ըսաւ.

— Հո՛ս եկուր նայինք:

Սաթենիկ կամաց կամաց յառաջացաւ, հեզահեզ աւելի կարմրած, աւելի ամօթահար:

— Ինչ կ'ուզես կոր հիմա, հարցուց էֆէնտին:

— Տասնըհինգ օր առաջ եկած էի աղջկանս հիւանդութեան առթիւ խնդրելու որ ամսական նպաստ մը շնորհուի ինծի, գոնէ քիչ մը ատենուան համար և դուք ալ ըսիք որ նախ պէտք է քննութիւն մը կատարուի իմ մասիս և Թէ հարկ էր որ երկու շաբաթ ետքը կրկին գայի... կարծեմ քննութիւնը կատարուեցաւ, ուստի այսօր եկայ որպէս զի նպաստը առնեմ:

— Այո՛ քննութիւնը կատարուած է... կրնաս երթալ:

— Շնորհակալ եմ, բայց նպա՞ստը, կմկմաց Սաթենիկ որ չէր հասկցած Ղուկաս էֆէնտիի խօսքերուն իմաստը:

— Նպաստ չի կայ:

— Ինչո՞ւ համար, կակազեց հե՛գ թշուառուհին,

— Դուն նպաստդ քու ձեռքովդ ճարեր ես, շարունակեց էֆէնտին չար ժպիտով մը.... սիրականիդ տուածը չէ՞ բաւեր կոր:

Սաթենիկ այլայլած՝ շլմորած՝ գոյնը յանկարծ մեղրամոմի սպիտակութիւն մը առած, կմկմաց.

— Ո՞ր սիրականս...

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

այդ էջերը։ Երբ թղթատենք անցեալ տարիներու էջերը, կը տեսնենք մամուլին կրած պարտութիւնները։ Մամուլը փոքր դէպքերու վրայ գիտակցաբար և կամ անգիտակցաբար մեծ աղմուկ հանած է և երբ իրողութիւնը պարզուած է, այն ատեն հասկցուած է թէ ո՛րպիսի ցաւալի թիւրիմացութիւններու կրնայ թերթ մը զոհ դառնալ և կամ ինչպիսի սոսկալի հակումներու կրնայ ան գործիք ըլլալ։

Մէկ քանի տարիներ առաջ Գերմանիոյ Վիլհելմ Բ. կայսրը յայտարարեց որ յաճախ մամուլին գործած աւերը դիւանագիտական հսկայական ջանքերով հազիւ կը վերաշինուի։ Ոչ կղերը և ոչ ալ վարժապետը այս տեսակէտէն այնքան մեծ ազդեցութիւն ունին հանրութեան վրայ, որքան լրագրողը, ինչ որ հայրապետն անգամ հաստատեց մամուլի ներկայացուցիչներուն ըրած իր յայտարարութեամբ։ Լրագրական էջերը պէտք չէ թատր հանդիսանան անհատական մտածմանց շուրջ եղած անտեղի պայքարներու։

Մեր մամուլին մէջ կը պակսին գրութիւններ նպաստող հասարակութեան զարգացումին։ Ժողովուրդին եւ միեւնոյն ատեն անոր զաւակներուն մէջ մշակել մարդկային իմացականութիւնը, շարունակական ուշադրութեամբ, եւ մեթոտաւոր պարզութեամբ՝ զանոնք հնար եղածին չափ մասնակից ընել այն մեծ աշխատութեան զոր կը կատարէ մարդկային միտքը, ամէն կարգի ծանօթութիւններ ձեռք բերելու համար, անոնց մէջ արթնցնել արժանապատուութեան զգացումը, պատրաստել զանոնք կեանքի բարձր իրականութեանց. ահա դժուարին եւ միանգամայն անհրաժեշտ ջանքը զոր առաջադրած պէտք է ըլլայ մեր մամուլը։ Ինչպէս որ նախորդ յօդուածովս ալ շեշտած էի, պէտք է այլեւս վերջ գտնեն խոլ պայքարի շուրջ եղած սին վիճաբանութիւնները, որոնց արդիւնքն է միշտ բազում աղմուկ, վասն ոչինչի։ Ալ կը բաւէ որքան ժամանակ վատնեցինք այս տեսակ պարապ բաներով. Ժամանակը եկած է վերազարթնումի, ամէն գործերու մէջ եւ բարեփոխման հին բարքերու եւ սովորութեանց։

Կը վերջացնեմ յօդուածս, մաղթելով մեր լրագրողներուն պարտականութեան կատարեալ գիտակցութիւն, որով կարենան օգտաւոր ըլլալ հանրութեան իմացական և բարոյական զարգացումին։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՒՔԻՒՃԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՄԱԳԵՐՄԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Համագերմանները Գարլսրուհէի մէջ իրենց տարեկան համաժողովը գումարած [illegible] թիւ երեսփոխաններ, ինչպէս նաեւ Աւստրիոյ համագերմաններու և Հունգարիոյ Գերմաններու կողմէն պատուիրակներ։ Եթէ համագերմանութիւնը իրականութեան մէջ քաղաքական կուսակցութիւն մը չի կազմեր՝ ի փոխարէն բազմաթիւ ներկայացուցիչներ ունի Րայխսթակի կուսակցութեանց պատկանող երեսփոխաններուն մէջ։ Համաժողովին մէջ որոշումներ քուէարկուեցան Գերմանիոյ զինուորական ուժին զգալի յաւելմանը համար, զինուորական հնգամեայ պիւտճէին յառաջիկայ նորոգման առթիւ՝ Բօզնիոյ մէջ սեփականազրկութեան օրէնքին գործադրութեանը համար, որովհետեւ բրուսիական կառավարութիւնը տկարութեամբ չի գործադրեր զայն «Աւստրիոյ Բօզնիացիները վիրաւորելէ զգուշանալու համար»։ Անգլիոյ հետ համաձայնութեան դէմ, սպառազինութեանց սահմանափակման մասին. ու վերջապէս Ալզաս-Լոռէնի մէջ բոլոր այն բարենորոգմանց դէմ որոնք պիտի թուլցնէին Ալզաս-Լորէնը կայսրութեան միացնող կապը։ Համաժողովին մէջ միջադէպ մը ծագած է։ Լէպրման տը Սոնէպէրկ, Ֆըռանս տը Պռուսի մէջ յօդուած մը կարդացած ըլլալով գերմանական տարեդարձներուն առթիւ՝ կը յայտարարէ թէ Ֆրանսայի մէջ օրագրողները այնքան գձուձ են որքան Գերմանիոյ մէջ։ Մամուլի սեղանին շուրջ հաւաքուած օրագրողները բողոքեցին ու կոմս Րէվէնթլօու, ձախող միջամտութեամբ մը, պատճառ եղաւ որ անոնք յայտարարեն թէ այս պայմաններուն մէջ կը մերժեն ժողովին համարատուութիւնը կատարել։ Նախագահը սակայն յաջողեցաւ զանոնք հանդարտեցնել ու գործադուլի մը սկզբնաւորութեան առաջքը առնել։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԷՋ ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Աւստրիոյ կաթոլիկներուն եօթներորդ ընդհանուր համաժողովը բացուեր է Ինսպրուքի մէջ։ Անցեալ տարի տեղի պիտի ունենար Վիեննայի մէջ։ Բայց չեխ կղերին ու գերման կղերին միջեւ ծագած վիճաբանութիւնները արգիլեցին համաժողովին գումարումը։ Այս ժողովները սովորաբար աւելի քաղաքական են քան կրօնական։ Կղերին ազնուապետական դասը և ազնուականութիւնը անոնց մէջ ուղղութիւն տուող ազդեցութիւն մը ունին, ստորին կղերը և քրիստոնեայ ռամկավարականները կրաւորական հանդիսատեսներու դերին վերածուած են։ Հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ այս տարի համաժողովին մէջ ազնուականութեան ներկայացուցիչները մասնաւորապէս բազմաթիւ են։ Տարակուսելի է որ համարձակին վիճաբանել Վատիկանի կողմէ վերջերս ձեռք առնուած միջոցներուն վրայ, միջոցներ որոնք կը ձգտին զօրացնել եպիսկոպոսներուն հեղինակութիւնը ստորադաս կղերին հանդէպ։ Քրիստոնեայ ընկերվարականներու թշնամի թերթ մը Տեօյչէս Ֆօլքսպլաթ կը գրէ. «Լիպէր և ընկերվարական քրիստոնեաները միշտ պայքարած են եպիսկոպոսներու քաղաքական զօրութեան դէմ։ Ստորադաս կղերը պիտի ընդունի այսօր քրիստոնեայ ընկերվարականներու աշխատակից ըլլալ, եթէ այս վերջինները շարունակեն պահել այն գաղափարները որոնք հին պահպանողականներուն հաւանութիւնը չունին։ Կղերը ձեռնպա՞հ պիտի մնայ քաղաքականութիւն ընելէ կամ պիտի աշխատի՞ եպիսկոպոսական քաղաքականութեան համար։ Ասոնք խնդիրներ են, որոնց Պապին վերջին վճիռները սուր շահեկանութիւն մը կուտան։ Ինսպրուքի համաժողովը ասոնց վիճաբանութեան յարմար հրապարակն է։»

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԹԻՐԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՕԹԷԼ ՌՈՒԱՅԵԱԼ Է Տ'ԱՆԿԼԹԷՐ
ԲԵՐԱ

Սոյն օթէլին տնօրէնութիւնը կը խնդրէ որ իր յաճախորդները և այն ընտանիքները, որոնք կ'ուզեն լուսաւոր, արեւոտ և հարաւի կողմը նայող աբարթըմաններ վարձել, կարելի եղածին չափ շուտ վարձեն ձմրան եղանակին համար։ Ուշ մնացողները չպիտի կրնան իրենց յարմար սենեակներ վարձել։ 1-5

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

Լոյս տեսաւ Գ. Լուսինեանի Ֆրանսահայ մեծ բառգիրքին Բ. հատորին 45րդ պրակը։ Հաւաքողք պէտք է փութան լրացնել իրենց պակսած պրակները։ Պրակով վաճառումը կը դադրի սեպտ. 1ին։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՅՈՒՆԱՑ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ՊԱՏԻԺԸ

Յունաց Ազգ. Ժողովի խնդիրը տագնապալից շրջանի մը մէջ կը գտնուի, և յայտնի չէ թէ ո՛ւր պիտի յանգի։ Ձերբակալութիւնները կը շարունակուին և ձերբակալման հրամանագիրներ հանուած են այն անդամներուն դէմ, որոնք տակաւին օձիքնին ձեռք չեն տուած։ Նոր ձերբակալուածներուն մէջ կայ Աթէնքի պանքային Պոլսոյ ճիւղին տնօրէն Պ. Իլէֆթէրիատէս։ Բանտարկեալներուն հարցաքննութիւնը պիտի սկսի Ազգ. Ժողովի բոլոր անդամներուն ձերբակալութենէն յետոյ։

⁂ Յունաց Ազգ. Ժողովի խնդրին առթիւ դատական նախարարութեան կողմէ անկէ առաջ ղրկուած շրջաբերականին մէջ ըսուած էր թէ պատժական օրէնքին 99րդ յօդուածին համաձայն պիտի պատժուէին յանցաւորները։ Այդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, Ազգ. Ժողովի ձերբակալուած անդամները առնուազն մէկ տարուան բանտարկութեան պիտի դատապարտուին։

⁂ Յունաց Պատրիարքարանի Խառն Ժողովը իր առջի օրուան նիստին մէջ, խորհրդակցելէ յետոյ, յանձնաժողով մը կազմեց թագրիրի մը պատրաստութեան համար։ Յանձնաժողովը սա թագրիրը պատրաստեց. «Պատրիարքարանին համար կարելի չըլլալով շարունակել Ազգ. Ժողովին աշխատութիւնները, քանի որ օսմ. կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է և Ժողովին անդամներէն շատերը ձերբակալուած են, ու խանգարելով Պատրիարքական Աթոռին իշխանութեան առաձեւ եւ միեւնոյն ատեն փափագելով ալ աւելի չվտանգել օսմ. կայսրութեան օրթոտոքսներուն կացութիւնը, հարկադրուած կը զգայ յետաձգելու Ազգ. Ժողովին գումարումը մինչեւ որ միջոց գտնուի այդ մասին համաձայնելու օսմ. կառավարութեան հետ։» Խառն ժողովը յետոյ խորհրդակցեցաւ ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ, Պատրիարքարանի իրաւունքները պաշտպանելու համար։ Ժողովին առաջարկուեցաւ բողոքի յիշատակագիր մը ուղղելու տէրութեանց, յոյն տարրին կրած հալածանքին համար։ Սակայն յետաձգուեցաւ այդ որոշումին գործադրութիւնը մինչեւ որ թագրիրին արդիւնքը հասկցուի։

⁂ Պատրիարքարանի գործակատարը, առջի օր, Ընդհ. Ապահովութեան տեսչութեան տնօրէնին դիմելով, խնդրեց որ բանտարկեալները արձակուին։ Կալիպ ըսել, քանի որ ամբաստանեալները Պատերազմական Ատեանին կողմէ պիտի դատուին։ Յետոյ գործակատարը Պատերազմական Ատեանի բանտը գնաց, այցելութիւն տալու համար բանտարկեալներուն։ Գործակատարին յայտարարուեցաւ թէ չէր կրնար տեսնել բանտարկեալները, եթէ Պատրիարքին կողմէ կուգար։

⁂ Օսմ. յոյն երեսփոխանները, առջի օր գումարուելով, որոշեցին ազդու դիմում մը ընելու կառավարութեան մօտ, ձեռք առնուած խիստ միջոցներուն համար։ Պատրիարքը այսօր դիմումներ պիտի ընէ բանտարկեալներու արձակման մասին։ Սակայն դատական պաշտօնատան մէջ կը յայտարարեն թէ 99րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն պիտի պատժուին։ Միւս կողմէ Ընդհ. Ապահովութեան Տեսուչ Կալիպ պէյ յայտարարած է թէ կառավարութիւնը նոյն իսկ պիտի ձերբակալէ Մետրապոլիտները, եթէ երբեք Պատրիարքարանը յայտարարէ թէ Ազգ. Ժողով գումարուած է։

⁂ Ներքին գործոց նախարարը Թալէաթ պէյ յայտարարած է թէ Տ. Եոաքիմ Պատրիարքը հրաժարելու պարագային, կառավարութիւնը ետ պիտի առնէ Յունաց Պատրիարքարանի բոլոր առանձնաշնորհումները, որոնք տրուած են ֆերմաններով, խաթթերով և պերաթներով, առանձնաշնորհումներ որոնք անհամաձայն են սահմանադրական րէժիմին հետ։

⁂ Ժէօն-Թիւրք կ'իմանայ թէ Յունաց Պատրիարքարանի երկու ժողովներուն կողմէ առջի օրուան նիստին մէջ տրուած որոշման պատճառաւ, կառավարութիւնը որոշած է այդ ժողովներու անդամներէն պահանջել որ ալ եւս ներկայ չգտնուին կառավարութենէն չարտօնուած ժողովի մը։ Եթէ երբեք գրաւորապէս յանձնառու չըլլան այդ բանին, պաշարման վիճակի օրէնքներուն համաձայն Պատերազմական Ատեանէն պիտի դատուին և պատժուին։ Իսկ եթէ ստորագրելէ յետոյ, չարտօնուած Ժողովի մը ներկայ գտնուին դարձեալ, ամենախիստ պատիժներու պիտի ենթարկուին այդպիսիները։

⁂ Իխօ կ'ըսէ թէ Պ. Օրֆէլիօ Սրաթարիսի մայրը սա խօսքը ըրած է իր ազգականներէն մէկուն, որ մխիթարելու գացած էր, զաւկին ձերբակալութեան առթիւ. «Բնաւ մտահոգ չեմ այդ մասին։ Ինքզինքս երջանիկ կը զգամ զաւկս ազգ. դատի մը համար ձերբակալուելուն համար։ Իր աչքին առջեւ ունեցած է պարտականութեան օրինակը, որուն զոհ գացած է եղբայրը։ Իմ զաւակներուս համար հպարտութիւն կը զգամ։»

⁂ Թուրքերէն թերթ մը կը հերքէ թէ Եպարքոսը Եւրոպայէն հեռագրած ըլլայ դատական նախարարութեան, պատժական 99րդ յօդուածը չգործադրել և աւելի մեղմօրէն վարուիլ։

⁂ Բարձրաստիճան անձնաւորութիւն մը հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրած է. «Ազգ. Ժողովը գումարուեցաւ, հակառակ կառավարութեան բացարձակ հրամանին, և ասոր ապացոյցն ալ է Պատրիարքին ճառը։ Հետեւաբար, գործուած յանցանք մը կայ մէջտեղը, և ըստ այնմ օրինական հետապնդումները պիտի շարունակուին։ Եթէ երբեք Պատրիարքը դատական նախարարութեան գրաւորապէս յայտարարէ թէ Ազգ. Ժողով չէ գումարուած, խնդիրը կը փոխուի այն ատեն։»

⁂ Յոյն վաճառական մը, անցեալ օր, Ղալաթիա, ճաշարանի մը մէջ, սա յայտարարութիւնը կ'ընէր քիչ մը անդին նստող Ազգ. Ժողովի այն անդամներուն, որոնք չէին մասնակցած ժողովին. «Ձեր մէջ մէկ Յոյն կայ եղեր. ան ալ Սրաթարիսն է։» Ու անոնց երեսին կը թքնէ։ Ասով ալ իր բարկութիւնը չանցնիր։ «Ձեր ըրածը անամօթութիւն է», կը պոռայ անոնց երեսին։ Ասոր վրայ, միւս սեղաններուն վրայ գտնուողները ութը-տասը

⁂ [illegible] սա լուրը թէ անգլիական դեսպանը դիմումներ ըրած ըլլայ, ձերբակալուած ներկայացուցիչները ազատ արձակելու համար։

⁂ Ազգ. Ժողովի ձերբակալուած անդամները լաւ կը նայուին Պատերազմական Ատեանի բանտին մէջ։ Անոնց յատկացուած սենեակները օդաւէտ, մաքուր ու լուսաւոր են։ Թոյլ տրուած է որ բանտարկեալները անկողին ու ուտելիք բերել տան։ Իրարու հեռու բանտարկուած են։ Ազգ. Ժողովին ներկայացուցիչներու պարագաները պահնորդ սպային սենեակին մէջ կ'ընդունուին, պայմանաւ որ թուրքերէն խօսին ամբաստանեալներուն հետ։ Բանտարկեալները արտօնուած չեն լրագիր կարդալու և թղթակցելու։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Յունաստանի Երեսփ. Ժողովի նորընտիր անդամ Պ. Բոլիտորկիս պաշտպան տէրութեանց Հանեայի հիւպատոսներուն յայտարարած է թէ Կրետէի մէջ ունեցած պաշտօններէն հրաժարած է, Հէլլէն խորհրդարանին մասնակցելու համար, սակայն իրեն կը վերապահէ Կրետէի մէջ ունեցած պաշտօնները ստանձնելու իրաւունքը, երեսփոխանութեան շրջանը աւարտելուն պէս։

⁂ Ռուսքոյէ Սլօվօ կը հրատարակէ Սելանիկի իր թղթակիցին ունեցած տեսակցութիւնը Գ. զօրաբանակին հրամանատար Հատի փաշայի հետ։ Այս վերջինը յայտարարած է թէ Բ. և Գ. զօրաբանակներուն շարժման մէջ դրուիլը պաշտպանողական նպատակով եղած է և Յունաստանի կողմէ եղած գրգռումներուն հետեւանքով։ Փաշան յարած է թէ Թուրքիա խաղաղասէր կը մնայ։ Թղթակիցը կ'ըսէ թէ Սելանիկի հիւպատոսական շրջանակներուն մէջ հաւատ չընծայուիր որ Թուրքօհելլէն պատերազմ մը ծագի։

⁂ Աթէնքի լրագիրները կ'ըսեն թէ հելլէն կառավարութիւնը ծանուցագիր մը կը պատրաստէ պաշտպան տէրութեանց յղելու համար։ Այդ ծանուցագիրով պիտի խնդրէ որ տէրութիւնները դիմեն Բ. Դրան մօտ, պոյքօթը դադրեցնելու համար։ Եթէ այդ դիմումները անօգուտ ըլլան, Յունաստան ետ պիտի կանչէ Պոլսոյ իր դեսպանը և իր շահերուն պաշտպանութիւնը պիտի յանձնէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ։

⁂ Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ պաշտպան տէրութեանց դեսպանները ծանուցագիր մը տալով արտաքին գործոց նախարարութեան, յանձնարարած են գրգռիչ ընթացքի մը չհետեւիլ կրետական խնդրին մէջ, Յունաստանի Ազգ. Ժողովի գումարման առթիւ։

⁂ Իզմիրի Քէօյլիւ թերթը կ'ըսէ թէ տեղւոյն Հելլէնները մեծ գումարներ կը ստորագրեն ի նպաստ նաւատորմին։ Համահելլենական քլիւպին մէջ գանձանակ մը հաստատուած է, ուր ամէնքը լուման կը նետէ իր կարողութեան չափով։ Հելլէնները նոյն իսկ ապօրինի միջոցներ ի գործ կը դնեն՝ նաւատորմին ի նպաստ հանգանակութիւն կատարելու համար։ Քէօյլիւ Իզմիրի իշխանութեանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այդ մասին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Վինէր Ցայթունկ կ'ըսէ թէ, հակառակ կարգ մը հերքումներու, լուրջ բանակցութիւններ կը կատարուին, զինուորական համաձայնութիւն մը կնքելու համար Թուրքիոյ, Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ։ Գերմանիոյ կայսրը մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ այդպիսի համաձայնութեան մը։ Միւս կողմէ, կոմս Էրէնթալ մտահոգ է Աւստրիոյ Սերպերուն մասին, որոնք համակիր զգացումներ կը տածեն Սերպիոյ և Գարատաղի Սերպերուն հանդէպ։ Այս վերջինները կը հակառակին այդպիսի համաձայնութեան մը։ Կը վախցուի որ զինուորական համաձայնութիւնը թիւրիմացութիւն մը առաջ բերէ Իտալիոյ մէջ։ Զինուորական համաձայնութեան առաջին [illegible] Գոլց զօրավարը պիտի մատուցանէ Թուրքիոյ։ Վիեննական թերթին ըսածին նայելով, այդ խնդիրը խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլայ այն այցելութեան ատեն, զոր Գերմանիոյ կայսրը պիտի տայ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր։

Բ. ԴԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ

Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ Բ. Դահաժառանգ Ապտիւլ-Մէճիտ էֆ.ի զաւկին՝ Էօմէր Ֆարուգի էֆ.ի Վիեննայի Թերէզիանում քոլէճին մէջ ընդունուելուն վրայ խօսելով, ի միջի այլոց կ'ըսէ. «Էօմէր Ֆարուգի էֆ. առաջին կայսերազունն է որ արտասահմանի մէջ ուսում կ'առնէ։ Հայրը, Ապտիւլ Մէճիտ էֆ. օսմ. կայսերազուն իշխաններուն մէջ ամենէն լուսամիտն է։ Ապտիւլ Մէճիտ էֆ. արեւմտեան գրականութեամբ շատ կը պարապի և նկարչութեան մէջ ճարտար է։»

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ

Կառավարութիւնը որոշած է որ Մախսուսէն անմիջապէս գործի ձեռնարկէ։ Այդ նպատակաւ երկու շոգենաւեր պիտի գնուին, որոնք ի հարկին իբր փոխադրանաւ ալ պիտի գործածուին։ Նաւային սպայ Միւմթազ պէյ Լոնտոն ղրկուած է ծովային նախարարութեան կողմէ, շոգենաւերը գնելու համար։

ԿՐԵՏԷԻ ԽՍԼԱՄՆԵՐԸ

Թուրք թերթի մը ըսածին նայելով, մեծ անիշխանութիւն կը տիրէ Կրետէի մէջ։ Կղզիին վարչութիւնը յանձնուած է անփորձ անձերու։ Իսլամները գիւղերէն կը հեռանան, քաղաքները ապաստանելու համար։ Բայց անոնց ինչքերը կը յափշտակուին։ Հետեւաբար, կ'ըսէ Թուրք թերթը, պաշտպանութեան պէտք ունին իսլամները։ Հանեայէն թղթակցութիւն մը կ'ըսէ թէ քրիստոնեաները զէնք կը կրեն հրապարակաւ, մինչ իսլամներուն արգիլուած է դաշոյն մը ունենալն իսկ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պայրամը վերջանալէն երկու օր յետոյ, Սուլթանը զբօսանաւով մը Տէտէաղաճ պիտի երթայ և հոնկէ Սէլանիկ՝ մասնաւոր կառախումբով մը։ Կայսրը կայարանին մէջ պիտի անցընէ գիշերը, և յաջորդ օրը ներկայ պիտի գտնուի այն մեծ զօրահանդէսին, զոր պիտի կատարեն ռազմափորձերէն դարձող զինուորները։ Յետոյ Սուլթանը Էտիրնէ պիտի երթայ՝ ուր ութը օր պիտի մնայ։

ԱՖՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Աֆրիկեան Տրիպոլսէն քաշուած հեռագրի մը համաձայն, զինուորներ ղրկուած են Հայմէի ապստամբ ցեղին դէմ, որ Գար-Հէնտի մէջ համախմբուած էր։ Զինուորները ուժգին յարձակում մը գործած են ապստամբներուն վրայ։ Ուրիշ յարձակման մը մէջ զինուորներէն մեռած են մէկ ենթասպայ և չորս զինուոր. վիրաւորներուն թիւն է եօթը։ Ըմբոստներուն կորուստը մեծ է։

ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Հռոմէն հասած հեռագրի մը նայելով, եպարքոսը Բ. Դուռ հեռագրած է թէ մեծ տէրութիւնները որոշած են իրաւարար ըլլալ այն խնդիրներուն մէջ, որոնք կրնան թշնամութիւններ առաջ բերել Պալքանեան պետութեանց միջեւ, առաջքը առնելու համար խաղաղութիւնը վրդովող ամէն փորձի։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄՆԵՐԸ

Ելմտական ու Ներքին գործոց նախարարները, առջի օր, փողերանոց այցելեցին, հասկնալու համար թէ կարելի է չորս միլիոնի դրամ պատրաստել հոն։ Որոշուեցաւ նոր դրութեամբ չորս մեքենաներ բերել տալ դրամի պատրաստութեան համար։ Մանր դրամները չորս տարիէն պատրաստ պիտի ըլլան։ Ճավիտ պէյ գոհունակութիւն յայտնեց փողերանոցին մէջ տիրող բարեկարգութեան համար, գրեթէ հաւասար նկատելով եւրոպական փողերանոցներուն հետ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՀԵՍՏԻՆԵՐԸ

Աթէնքէն երէկուան թուով Մօնիթէօրի քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հելլէն կառավարութիւնը որոշած է պահեստիներու երեք կարգեր զէնքի տակ կոչել մեծ ռազմափորձերուն առթիւ։ Կառավարութիւնը մեծ տէրութեանց ուղղած յիշատակագրով բացատրած է այդ պարագան։ Նախարարապետ Պ. Տրակումիս խաղաղասիրական յայտարարութիւններ ըրած է։

ԿԱՌ. ՇԷՆՔ ՄԸ ՔԱՆԴՈՒԱԾ

Սամսոնէն սեպտ. 2 թուով կը հեռագրուի թէ ըմբոստներ տինամիթով քանդած են Ջումար գաւառակի կառավարական շէնքը։ Թէեւ մարդու կորուստներ կան, բայց մանրամասնութիւնները կը պակսին։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՕՐԱՆԻ ՄԷՋ

Պատերազմական նախարարութեան եկած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Սամի փաշայի արշաւախումբը սկսած է իր յառաջխաղացումը։ Զօրագունդերը մօտենալուն պէս, ժողովուրդը հնազանդութիւն յայտնած է սահմանադրական օրէնքներու։ Միայն յանցաւորները խոյս կուտան, հե-

---

„ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (99)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

— Տեսա՞ր, ըսաւ մայրը Սօֆիին դառնալով։

Սօֆիի տժգոյն այտերուն վրայ կարմրութիւն մը երեւցաւ։ Մայրը, մէկ բառով, կը մատնէր զինքը այդ մարդոց։ Երկու ձկնորսները դարձան հիմա աղջկան նայելու զարմացմամբ։

Մայրը շուտով հասկցաւ իր ըրած կաֆը։

— Անիկա մեր ծառքը մեծցած է, ախպարս, ըսաւ ձկնորսին. զաւկիս պէս կը սիրէի. քանի քի հոս եկեր ենք նէ մէյ մը տեսնանք, ըսի...

— Էյ սանքի կէս ալ չըլլար, պատասխանեց մարդը. զավալլը տղուն վրայ կըլօխը Աստուած հեռու ընէ, կը թափի կը թափթփի կոր... մայր մը ունէր քիչ շատ կը նայէր, ան ալ քանի մը ամիս առաջ մեռաւ, հի՛չ նայող ընող չունի...։

— Հօռոփը մեռա՞ւ, հարցուցին մայր ու աղջիկ մէկ ձայն, այլայլած։

— Մեռա՛ւ եա, հաստատեց Ղազար անդիէն։

Սօֆի՝ աչուրները թարթափեց արցունքի կաթիլ մը զսպելու համար։

— Վա՛խ, խեղճ Հօռոփս, ողբաց Կիւլիւկ հանըմ աչքերը սրբելով։

— Ըսելէ որ, հարցուց Սօֆի, ա՛լ չըպարտկելով իր յուզումը, Համբիկ ա՛լ մարդ չունի, երեսի վրայ մնացած է։

— Հապա՛, ախճիկս, գիշերները սա խանվէն, բէքէին վրայ կը պառկի։ Էյէր մենք ալ չը նայինք նէ երեսի վրայ պ՛տի մնայ անօթի մեռնի։

Սօֆի խումբէն բաժնուելով քանի մը քայլ առաւ դէպի ծովեզր։ Յուզումէն կը խեղդուէր։ Հեկեկանքներ կուգային կը խառնուէին կոկորդին մէջ։ Կուրծքը կը տանջուէր։

— Նստեցէք, քուրուկ, ըսաւ ծեր ձըկնորսը երկու ցած աթոռակներ առջեւ քըշելով... հիմակ ալ չենէ իրիկուան անպատճառ կուգայ. ո՞վ կիտէ ո՛ւր կացած է պտըտելու, պայխա տեղ չերթար. կ'ուզէք նէ պէքլէյեցէք։

— Այո, այո, կը սպասենք, ըսաւ Սօֆի, ետ դառնալով իսկոյն և աթոռակին մէկուն վրայ նստելով։

Ձկնորսները վերսկսան իրենց ընդհատուած գործը. և լռութիւնը տիրեց։

— Վա՛խ Հօռոփ, կը մրմնջէր լուացարարուհին երբեմն անմխիթար իր վաղեմի բարեկամուհիին մահուան լուրէն։

— Ինչէ՞ն մեռեր է, հարցուց ծերունիին։

— Խեղճութենէ՛... ըսաւ մարդը կըտրուկ։

Եւ աւելցուց.

— Մէյ մըն ալ սա տղուն կսկիծէն։

Խուլ հեծկլտանք մը լսուեցաւ մէկէնիմէկ. ձկնորսները նայեցան ու տեսան Սօֆին որ՝ մեռելի պէս տժգոյն՝ ձախ ձեռքովը յենարան մը կը փնտռէր կըթնելու։ Կիւլիւկ հանըմ մինչեւ որ շարժեցաւ, ծըկնորսները աղջկան քովը հասան։ Բայց շուտով սթափեցաւ Սօֆի.

— Բան մը չունիմ, ըսաւ ոտքի ելլելով, ինքզինքին դէմ արիանալու համար։

Օրը շաբաթ ըլլալուն՝ հրեայ կիներ ու աղջիկներ գետեզրը կը շըջէին կամ կը նստէին խնդալով պոռչտալով. Նաւակներ դիմացի կղզեկէն անընդհատ կը բերէին ծով մտնողները, որոնք տեղւոյն աղմկալից զուարթութիւնը կը շեշտէին։ Գետակին զանազան կէտերուն վրայ, ողմարարձ տափանաւեր՝ ջուրին հետ հարթ հաւասար կեցած անշարժ, ճնշուած՝ տիղմին ծանրութեանը տակ, զոր գործաւորները իրենց երկաթագիծ բրիչներովը վեր կը հանէին, պեղելով ջուրին յատակը, պեղելով, անվախճանօրէն պեղելով, գետին վրայ ծռած, լուռ ու մունջ։ Յետոյ ձուաձեւ նաւակներ կը սահէին անդորր ջուրը կարծես հազիւ հպանցելով իրենց նրբաոլորցիկ իրանովը։ Տաք է։ Քրտինքները կը վազեն մեղր այտերէն Կիւլիւկ հանըմին, որ սիկառ մը կը ծխէ նորէն, իրերուն ու կացութիւններուն մշշային մէկ ըմբռնումովը։ Սօֆի կը պալըտի, ընպասողի մը անհամբերութեամբը, շուրջի առարկաներէն վեր ելած, հեռաւոր մտածումներու անձնատուր։

Ժամեր կանցնին։ Ուռկանները կը կարկտուին ծերուկ ձկնորսին անխոնջ ու կոշկոռ մատուըներուն տակ, բայց Համբիկ չերեւնար։

— Քուզում ախպարս, աճապա չի՞ գար կ'ըսես։

— Կուգայ, մայրիկս, հիմա վար է նէ կուգայ։

Արեւը կը սկսի խոնարհիլ դէպ ի Պահարիէի բլուրը։ Գետակը կ'ամայանայ քիչ քիչ. աղմուկները կը լռեն։

— Նա՛ իշտ՛ Համբիկը, ըսաւ յանկարծ Ղազար՝ խարխուլ նաւամատոյցը ցոյց տալով։ Մայր ու աղջիկ հոն նայեցան։

Ձկնորսի նաւակէ մը արդարեւ դուրս կելլար տարաբախտ տղան։ Նոյն վիճակին մէջն էր, աւելի գէշ։ Գլուխը բաց, մազերը խառնիխուռն, պատառատուն բաճկոնի մը տակէն ամբողջ կուրծքը ցուցունելով սեւցած ու աղտոտ։ Տափասը, նեղ, ճըմռթկուած ու թելատ՝ հազիւ կը ծածկէր անոր մերկութիւնը։

Կիւլիւկ հանըմ, հակառակ ընծայած ուշադրութեանը, չէր յաջողէր տեսնալ Համբիկը ցոյց տրուած ուղղութեանը մէջ.

— Ո՞ւր է, վո՞ւր է, կը հարցնէր՝ չկրնալով հաւատալ որ այդ պլանդակ կերպարանքը կրնար իր ճանչցած Համբիկը ըլլալ։

— Իշտէ՛, հանըմ, կրկնեց ձկնորսը ցուցնելով տղան, որ կը մօտենար։

— Ա՛ն է, ա՛ն, հեծեց Սօֆի, թաշկինակովը բերանը ծածկելով։

Համբիկ, առանց նայելու թէ որո՛նք կային հոն, սրճարանէն ներս մտաւ, գործաւորներուն վրայէն գաւաթ մը ջուր խըմեց, ու գնաց երկնցաւ «բէքէին» վրայ, որ իր անկողինն էր։

— Թա ճանըմ եաղըը չըլլա՜յ, կ'ըսէ լուացարարուհին աղջկանը դառնալով։

— Ա՛ն է, մայրիկ, ա՛ն է, աչուընկրուն չնայի՞ս, կ'ըսէր Սօֆի սաստիկ յուզուած։

— Տօ Համբի՛կ, պոռաց դուրսէն Ղազար՝ առանց ուռկանը ձգելու, էկո՛ւր ծօ, քեզի ուզող կայ։

(Շարունակելի)

տերնին տանելով իրենց զէնքերը և ռազմամթերքները, զօրագունդերուն դիմադրելու համար։

ԳԱՎԱԼԱՅԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Երէկ ծանուցած էինք թէ Գավալայի մէջ Հելլէն մը սպաննուած ըլլալուն համար, բոլոր Յոյները գոցած էին իրենց վաճառատունները։ Առջի օրուան թուով Սելանիկէն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ մարդասպանը ձերբակալուած ու բանտարկուած է և ամէն մարդ իր գործով կը զբաղի։

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Բ. Դուռ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ օսմ. նոր փոխառութեան պարտաթուղթերուն Բարիզի Սակարանին մէջ ընդունելութեան խնդիրը վերջնապէս կարգադրուած է ի նպաստ օսմ. կառավարութեան։ Այդ հեռագրին համաձայն, եպարքոսը ճամբայ ելած է Բարիզէն, բայց յայտնի չէ թէ ճամբան կանգ պիտի առնէ՞։ Բանակցութիւնները առջի օր ալ շարունակուեցան ելմտական նախարարին և փոխառութիւնը կնքող ֆրանսական պանքաներու ներկայացուցիչներուն միջև։ Ժէօն-Թիւրք կ'ըսէ թէ փոխառութեան առաջին վճարումը յառաջիկայ հոկտեմբերին պիտի կատարուի։

⁂ Սակայն միւս կողմէ Հավասի գործակալութիւնը հետեւեալ զեկոյցը կը հրատարակէ. «Կ. Պոլսէն հասած հեռագրական տեղեկութիւնները կը շարունակեն ծանուցանել թէ ծրագրուած օսմ. փոխառութեան մասին համաձայնութիւն գոյացած է Ֆրանսական և օսմ. կառավարութեան միջև։ Այդ մասին մեր նախապէս տուած տեղեկութեան վրայ կը պնդենք. համաձայնութիւնը չէ կնքուած Բարիզի և Պոլսոյ կառավարութեանց միջև. քաղաքական ու տնտեսական երաշխաւորութեանց հիման վրայ միայն կնքել կարելի պիտի ըլլայ, զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը պարտի պահանջել, Թուրքիոյ մէջ Ֆրանսացիներուն ունեցած շահերուն և դրամագլուխներուն պատճառաւ։»

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Օսմ. նաւատորմը երկու նաւաբաժիններու վերածուեցաւ, մարտանաւերու ուժին և զինուորական արժէքին համեմատ։ Առաջին նաւաբաժինը կը կազմեն Թօրղուտ Րէիս, Խայրէտտին Պարպարօս, Մէսուտիյէ զրահաւորները, Համիտիյէ ու Մէճիտիյէ յածանաւերը և վեց թորփիլանաւեր։ Ծովակալին դրօշը պիտի պարզուի Խայրէտտին Պարպարօսի վրայ։ Այս նաւաբաժինը պայրամէն ետք պտոյտ պիտի կատարէ Արշիպեղագոսի մէջ և զանազան նաւահանգիստներ պիտի այցելէ։ Երկրորդ նաւաբաժինը պիտի կազմեն Պէրքի Սաթվէթ, Պէյքի Շէվքէթ յածանաւերը, Եասթկեար Միլլէթ, Մուավենէթը Միլլիյէ, Կայրէթը Վաթանիյէ, Նիմունէի Համիյէթ թորփիլահալածները և երկու թորփիլանաւեր։ Այս նաւաբաժինն ալ պտոյտ պիտի կատարէ Միջերկրականի մէջ։ Յետոյ այդ նաւաբաժինները պիտի այցելեն Սեւ ծովու նաւահանգիստները։ Նաւատորմին կատարելիք պտոյտէն յետոյ ռազմափորձեր պիտի կատարուին, որոնց յայտագիրը կը պատրաստէ ծովակալ Ուիլիէմս փաշա։

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔ

Պետական Խորհուրդը ընտրական նոր օրէնք մը կը պատրաստէ։ Այդ օրէնքին համաձայն, քսանըհինգ տարեկան եղող ամէն անձ ընտրող է։ Ամէն աստիճանի զինուորականներ չեն կրնար ընտրող ըլլալ։ Երեսփոխան ըլլալու համար, պէտք է հինգ տարի բնակած ըլլալ այն շրջանակին մէջ, ուրկէ երեսփոխան պիտի ընտրուի։

ՕՍՄ. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

Անտառային և ջրաբաշխական ճարտարագիտութիւն սորվելու համար Եւրոպա ղրկուելիք օսմ. ուսանողներու միջև մրցման քննութիւն կատարուելով, հետեւեալները շահեցան. Սուլթանիէ վարժարանին շրջանաւարտներէն Բաղէշցի Արամ Ապտուլլահ ու Սարաճզատէ Իպրահիմ էֆէնտիները, Հալքալըի երկրագործական վարժարանէն շրջանաւարտ ու Մագրիգիւղի Իտատիէ վարժարանին ուսուցիչ Եանի ալը Նշան էֆ.։ Ասոնք Գերմանիա պիտի մեկնին մօտերս։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԽՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ

Քաղաքական Ժողովի այս օրուան որոշումներուն մէջ աչքի կը զարնէ Կիլիկիոյ այրիներուն յատկացուած 10000 ոսկիի գումարին գործածութեան մասին յատուկ մարմինի մը կազմութիւնը։ Այս մարմնոյն մէջ, ինչպէս կը տեսնուի, հռոմէական և բողոքական ազգայիններ ալ կը գտնուին, ինչ որ ցոյց կուտայ՝ մեր կողմէն՝ անխտրականութեան ոգի մը։ Չմոռնամ ըսելու որ այս գումարէն, ազգային իշխանութեան որոշման համեմատ, պիտի օգտուին Կիլիկիոյ հռոմէական ու բողոքական արկածեալ այրիները, ինչ որ արդէն արդարութիւն է։

Եւ սակայն ցաւալի է որ նոյն անխտրականութեան ոգին ցոյց չտրուիր ո՛չ լուսաւորչական Հայերուն կողմէ։

Այսպէս, ցաւելով կը լսենք թէ Կիլիկիոյ մէջ բողոքական պատուելիները նպաստի բաշխման գործին մէջ շատ միակողմանի աչառութեամբ կը վարուին, յանուն Հայերուն ղրկուած գումարները բաժնելով միմիայն բողոքականներուն։ Նոյնպէս իրենց ձեռքը եղած դրամը կը գործածեն եղեր թշուառ այրիներն ու որբերը որսալու և բողոքականութիւնը տարածելու համար։

Այս իրողութիւնը ամօթալի արարք մըն է հայ բողոքական պատուելիներու ճակատին քսուած։

Այն բարեսիրտ Ամերիկացիներն ու Անգլիացիները որոնք դրամական նպաստներ ղրկած են Ատանայի Հայերուն բաժնուելու համար երբեք բողոքականութիւն տարածելու նպատակ չեն ունեցած, հետեւաբար հայ պատուելիներուն ըրածը չարաշար զեղծում մըն է։ Փրօփականտի համար կան ընկերութիւններ, ինչպէս Պօրտ Ընկերութիւնը, որոնք արդէն կը գործեն և իրենց նպատակին համար Ամերիկացիներէն նպաստ կ'ընդունին. անոնք որ բողոքականութիւն տարածելու համար դրամ տալ կուզեն՝ այդ ընկերութիւններուն կը ղրկեն ուղղակի իրենց նուէրը և ո՛չ թէ Կիլիկիոյ կարօտեալներուն անունով կուտային։ Հայ պատուելիներուն այդ չափազանց եռանդը անօթութիւնն ու մերկութիւնը շահագործելու, պարզապէս պժգալի է։

Ուրիշ իրողութիւն մըն ալ։ Կ'երեւայ որ նոյն այդ պատուելիները զանազան շինութիւններու մէջ հայ արկածեալները կը գործածեն օրական վարձքով, նոյնիսկ կիներ ու չափահաս աղջիկներ։ Բայց մինչ բողոքական հայերը կ'ընդունին օրական 5-6 ղրշ., լուսաւորչական կամ հռոմէականները կը ստանան եղեր միայն 2-3 ղրշ.։

Եւ այս մարդիկը Աւետարան կը քարոզեն, Քրիստոսի անունը բերնէ բերնէն վար չեն ձգեր, տիրոջը այգիին մշակներն են...

Ամօ՛թ, ամօ՛թ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ս. Պատրիարք հայրը երէկ Թարապիա երթալով այցելութիւն տուաւ ֆրանսական դեսպան Պ. Պոմբարի և Պ. Պ. Ժիւլ և Բոլ Քամպօններուն։

ՔԱՂԱՔ. ԺՈՂՈՎ.

Քաղաք. Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ, որ գումարուեցաւ Ս. Պատրիարք հօր նախագահութեամբ, հետեւեալ որոշումները տուաւ։ 1.— Ժողովը որոշեց որ այսուհետեւ իր անօրինութիւնները հաղորդէ թերթերուն հրատարակութեան համար՝ ստորագրելով Դիւանին կողմէ։ Իսկ այն պարագային երբ տեսնուին թերթերու մէջ ժողովական որոշումներու վերաբերեալ այնպիսի հրատարակութիւններ որ դուրս գտնուին Դիւանի կողմէ հաղորդուածէն, անպաշտօն պիտի նկատուին։ 2.— Ժողովը ուշադրութեան առաւ Կիլիկեան այրիներու և որբերու յատկացեալ 10.000 ոսկիի պետական նպաստին գործածութեան խնդիրը, և որոշեց ուրոյն մարմին մը կազմել և անոր յանձնել այրիներու՝ տեղւոյն վրայ գործ հայթայթելու պարագան և անուանեց այդ մարմինը «Այրիախնամ Յանձնաժողով» անունով ու անոր անդամ կարգեց՝ Եդուարդ Շիրինեան, Տիգրան Մանուկեան. Յակոբ Գօյաճեան, Տիգրան Իսպէնճէրեան, Գաբրիէլ Յովակիմեան, Գրիգոր Մալխաս, Խաչիկ Խորասանճեան, Դաւիթ Տէր Մովսէսեան և Օհան Ծիլաճեան։ Այս առթիւ Ժողովը լրացուց Կիլիկեան որբախնամ կեդր. Յանձնաժողովոյ պակասեալ անդամներուն թիւը և ըստ առաջարկութեան Յանձնաժողովին, անդամակից կարգեց նոյն մարմնոյն՝ Խորասանճեան Յովհաննէս, Հալէպեան Գրիգոր և Գավաֆեան Յակոբ էֆ.-ները և ժողովը որոշեց միանգամայն որ Որբախնամ և Այրիախնամ մարմինները ի հարկին խորհրդակցաբար գործեն, 3.— Ուսումնական Խորհրդոյ անդամներէն Յարութիւն էֆ. Յովհաննէսեան հրաժարած և Քաղաք. Ժողովոյ այսօրուան նիստին հրաւիրուած էր իր հրաժարականը ետ առնել տալու համար։ Յովհաննէսեան էֆ. յայտարարելով թէ իր պարապոյ ժամերն ալ յատկացուցած է դասախօսութեանց՝ և երբ այն կարելի չէ այլեւս շարունակել Ուսումն. Խորհրդոյ պաշտօնը, ժողովը ստիպուեցաւ ընդունիլ իր հրաժարականը, և անոր յաջորդ կարգեց Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեան. 4.— Գատը-Գիւղի Թաղ. Խորհրդոյ Դիւանը Խառն Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ քանի մը ամբաստանութիւններ ըրած էր իր հրաժարեցուցած ուսուցիչներուն նկատմամբ։ Քաղաք. Ժողովը լսելէ յետոյ իր այս օրուան նիստին ներկայացող ուսուցիչներն ու Թաղեցի խումբ մը ազգայինները, որոշեց յանձնարարել Թաղ. Խորհուրդին որ իր ամբաստանութիւնները ընդ փոյթ գրաւոր մատուցանէ, որպէս զի հարկ եղած քննութիւնները ժամ առաջ տեղի ունենան. աւելցնելով միանգամայն թէ մինչեւ քննութիւններուն լրացումը, Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ եղած տեղւոյն դպրոցական կարգադրութիւնները վերջնական չպիտի կրնան համարուիլ։

Ատենադպիր Քաղաք. Ժողովոյ
ՍԱՐԳԻՍ ՍՈՒԻՆ
Քարտուղար Քաղաք. Ժողովոյ
ԼԵՒՈՆ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ

ԿԵԴՐ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Կեդր. Հոգաբարձութիւնը երէկ նիստ գումարեց Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։ Ներկայ էին վեց անդամներ. նախ դիւանի ընտրութիւն կատարուեցաւ և ատենապետ ընտրուեցաւ Սարգիս էֆ. Իսմէրեան, իսկ ատենադպիր՝ Զարմայր քհնյ. Կեօշկերեան։ Հոգաբարձութիւնը զբաղեցաւ մէկ քանի կտակային խնդիրներով որոնք վարչութեան կողմէ իրեն ղրկուած էին քննուելու համար։ Նախ քննեց Մանուկեան կտակը. վարչութեան վերադարձուց Օր. Սագայանի մէկ խնդիրը որ կտակի հանգամանք չունէր, քանի որ օր. Սագայեան ետ կը պահանջէր անկէ առաջ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան վրայ Ֆէրաղ ըրած մէկ տունը.— իսկ մանաւորաբար զբաղեցաւ Հօճա Ղազարի կտակի ծանօթ խնդրով և որոշեց այդ խնդիրը լաւ մը ուսումնասիրել և հին ու նոր ժամանակներու մէջ յիշեալ Հօճա Ղազարի ժառանգորդներուն կողմէ եղած դիմումները քննելէ յետոյ հարկ եղած տեղեկութիւնը հաղորդել Գեղամ Մարկոսեանի, որ ինքզինքը ժառանգորդներուն փաստաբանը կը ներկայացնէ։

ՈՒՍՈՒՄ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ.

Երէկուան նիստին ներկայացան խումբ մը Պէշիկթաշցի ազգայիններ և յայտնեցին թէ՝ հակառակ վերջին անգամ ըրուած կարուկ որոշման Մաքրուհեան վարժարանը կը մնայ կազմալուծեալ վիճակի մէջ, աշակերտներու մեծագոյն մասը փողոցները կը թափառին և թէ Պ. Մ. Փափազեան օր մը միայն դասախօսելէ ետքը Թաղ. խորհուրդին կողմէ հրաժարեցուցուեր է։ Ատենապետը յայտարարեց թէ ինք յառաջիկայ շաբթու Պէշիկթաշի վարժարանը պիտի երթայ անձամբ ստուգելու իրաց կացութիւնը։ 2.— Ուսուցչ. քննիչ յանձնաժողովը տեղեկագրած է թէ Վ. Պէրպէրեան և Ս. Սերոբեան, որոնց համար հրատարակուեցաւ թէ վկայականի արժանացած են, չեն շարունակած քննութիւնը և հետեւաբար վկայական չպիտի կարենան ստանալ։ 3.— Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը նամակով մը հաղորդած էր Ս. Յակոբայ որբանոցի ուսուցչական խումբին կազմութիւնը։ Խորհուրդը որոշեց գրել թէ որբանոցի մանչերու բաժնին մէջ ամիսներ առաջ պատահած դէպքերուն հետեւանքով անհրաժեշտ նկատուած մաքրագործումին իրագործուած ըլլալը կամ չըլլալը անծանօթ կը մնայ, հետեւաբար պէտք է յայտագրէ թէ՝ այդ նպատակով ի՛նչ գործնական միջոցներ ձեռք առնուած են։ 4.— Սիսի ազգ. վարժարանին համար հեռագրաւ տնօրէն ուսուցիչ մը խնդրուած է որ պէտք է գիտնայ հայերէն, թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուները. ընտրելիները կը հրաւիրուին պատրիարքարան՝ Ուսում. Խորհուրդի քարտուղարութեան։ Գոհացուցիչ ամսաթոշակ։ 5.— Թաղ. Ժողովը պաշտօնագրով մը յանձնարարած էր խորհուրդին իր տեսութիւնները պարզել շրջաբերականի մը մասին, որ պիտի պարունակէ ինչ ինչ հրահանգներ Թաղ. խորհուրդներու, հոգաբարձութեանց և Կրթ. պաշտօնեաներու նկատմամբ։ Խորհուրդին ատենապետը պատրաստած ըլլալով պատասխանի ծրագիր մը որուն մէջ ամփոփուած է ուղղուելիք շրջաբերականը, խորհրդակցութիւններէ ետք նոյնութեամբ ընդունուելով որոշուեցաւ ղրկել Քաղաք. Ժողովին։

ՏԻԿ. ՆԵՐԻՄԱՆ ԽԱՆ

Վիեննայի հանգուցեալ Պարսկական դեսպան հայազգի Ներիման Խանի այրին՝, ծնեալ Տատեան, որ վերջերս Պոլիս եկած և Այաթէֆանօ կը բնակէր իր ընտանիքին հետ՝ հինգշաբթի օր մեռաւ հետեւեալ եղերական պարագաներու տակ։ Տիկին Ներիման Խան առտուն տունէն դուրս ելած էր իր աղջկան ըսելով թէ նամակներու ծրար մը և ուրիշ առարկաներ ծովը պիտի նետէր։ Սակայն կէսօրին մօտ երեւան ելած չըլլալուն սկսան փնտռել և վերջապէս գտան ծովուն եզերքը, անկենդան վիճակի մէջ փռուած. հովանոցը իր քով կը գտնուէր. Թաղապետական բժիշկը հաստատեց թէ խեղճ կնոջ ողնայարը ջախջախուած էր և քունքին վրայ վէրք մը ունէր։ Կ'ենթադրուի որ Տիկինը ձեռքի ծրարը ծով նետել ուզած միջոցին, հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով ծովեզերքի ժայռերուն վրայ մահացու անկում մը ունեցած ըլլայ։ Տիկին Ներիման Խան քանի մը օրէն իր աղջկան հետ Պելճիքա պիտի մեկնէր։ Այս մահը սուգի կը մատնէ ամբողջ Տատեան ընտանիքը, հանգուցեալը ըլլալով երէց քոյրը Յովհաննէս պէյ Տատեանի։ Մեր ցաւակցութիւնները։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԻ ԽՆԴԻՐ

Կեդր. Վարժարանի ուսուցիչներէն Յովհաննէս էֆ. Յակոբեան երէկ Քաղաք. Ժողովին ներկայացաւ և բացատրութիւններ տալ ուզեց վերջին անգամ Խառն Ժողովին կողմէ իր մասին տրուած որոշման առթիւ։ Ժողովը լսելէ յետոյ զայն, յայտարարեց թէ Ժողովը անխախտ կը մնայ իր տուած նախորդ որոշման վրայ։

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ

Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութիւնը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ Օտեսայի պատուաւոր վաճառականներէն Հ. էֆ. Պօյաճեանի, որ հանգանակութիւն մը ընելով տեղւոյն վրայ, 43 օսմ. ոսկի և 83 ու կէս ղրուշի նպաստ մը ղրկած է յիշեալ ընկերութեան։

„ՀԻ ՀԻ ՀԻ
Այսօր ամէն կողմ փնտռեցէ՛ք Ընկեր Կիկօի այս նոր երգիծաթերթին Զ. թիւը։
10 փարա

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պոլիս գտնուող Հաճընցի ուսանողներս կը փութանք հրապարակաւ մեր երախտագիտութիւնն ու շնորհակալութիւնը յայտնել Գօզանի օսմ. երեսփոխան Համբարձում էֆ. Պօյաճեանի (Մուրատ), որ իր հայրենասիրութիւնը անգամ մը եւս ցոյց տուաւ, երկու տարի ի վեր Պոլսոյ մէջ բանտարկուած տարաբաղդ Հաճընցիներուն կայսերական ներում ձեռք բերելով։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Յառաջիկայ կիրակի, Սեպտ. 5/18, ժամը 7ին (Ը. Թ.), Գում-Գափուի Ս. Լուսաւորչեան աղջկանց վարժարանի սրահին մէջ, տեղի պիտի ունենայ Սօս. Դէմ. Հնչակեան կուսակցութեան հրապարակային ժողովը, ուր պիտի ատենախօսեն ընկերներ՝ Ս. Սապահ-Գիւլեան՝ նիւթ ունենալով. «Կուսակցութեանց դերը քաղաքական կեանքին մէջ»։ Գ. Կազիկեան՝ «Ս. Դ. կուսակցութեան գոյութեան իրաւունքը»։

Մուտքը ազատ է։

ԱԶԴ

Յառաջիկայ կիրակի սեպտ. 5, Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք հայրը հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Գուրու Չէշմէի Երեւման Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ մէջ, գիւղիս գանձանակի և կրթական մասնախումբին հիմնարկութեան 7րդ. տարեդարձին առթիւ և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել։

Սոյնպէս Ս. Պատարագէ վերջ նորոգեալ վարժարանին հանդիսաւոր բացումը տեղի պիտի ունենայ ընդ նախագահութեամբ նորին Ամենապատուութեան Ս. Պատրիարք Հօր։

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամ 12 1/2
» Ս. Պատարագի ժամ 2 1/2

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Գուրու Չէշմէի

Ատենադպիր Վ. Ատենապետի
Խաչիկ Ֆէնէեան Պարթեւ Յակոբեան

3/16 սեպտ. 1910

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՊՏՈՅՏԸ

Սուլթանը, երէկ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Թօփգաբու պալատը գնաց Սէօյիւտլիւ զբօսանաւով։ Հոն այցելութիւն տուաւ Խըրգայի Շէրիֆին։

ԼՐԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

Սելանիկի մէջ հրատարակուող Ասըր թերթը, արտօնատէրը հելլէնահպատակ ըլլալուն համար, անպայման դադարման դատապարտուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ

Երէկ իրիկուն ժամը տասնուկէսին հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա, Բէրչէնպէ Բազար, Թիճարէթ խանի տակ գտնուող նպարեղէնի և դիւրավառ նիւթերու վաճառատունէ մը։ Հասած օգնութեանց շնորհիւ, այդ շէնքը միայն այրեցաւ։

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Մէվճուտ բլանլար վէճհիլէ պահրիէ մէրքէզ խասթէխանէսինտէ ինշա իտիլէճէք օլան ամէլիաթը ճէրահիէ վէ պավիլեօնըն ուճրէթը իմալիէ վէ լէվազիմաթը միւթէահհիտինինէ իհալէ օլունմագ ուզրէ ֆիաթը զարֆ ուսուլի իլէ միւնագասայա իճրա վէ աղօսթօսըն օթուզընճը բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ տօգուզտա իհալէ մուամէլէսի իֆա օլունաճաղընտան պու պապտէքի շարթլարըն էվվէլ մէզքիւրտէ սաաթ սէքիզէ գատար թէքլիֆնամէ աքչէլէրի իլէ պէրապէր մէսարիֆաթ տաիրէսի պիրինճի չիւպէսինէ թէսլիմ իտիլմէսի էվվէլճէ իլան իտիլմիշ իսէ ախիրէն մէզքիւր զարֆլարըն էյլիւլըն ալթընճը բազար իրթէսի կիւնիւ աչըլմասը գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղընտան թալիպլէրին էյլիւլի մէզքիւրին սաաթ սէքիզինէ գատար թէքլիֆնամէ աքչէլէրի իլէ պէրապէր թէքլիֆնամէլէրինի մէզքիւր չիւպէյէ իթա էյլէմէլէրի իլանընա թիտար գըլընըր։

ֆի 2 էյլիւլ 326

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

3/16 սեպտ.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրշ.	100—38 1/2
» » վար գին	100—32
» » բարձր գին	100—
» » գոցուեցաւ	100—32 1/2
Ռուս. Երկ. բացուեցաւ ֆր.	216—50
» » վար գին »	215—62
» » բարձր գին »	216—50
» » գոցուեցաւ »	215—62
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ »	13—60
» Ժուրնան »	8—62
Օսմ. Ապահ. ընկ. Լ. Օ.	4—67 1/2
Շիրքէթի Խայրիյէ »	47—
» » Օսման. »	1—10
Գրէտի Ֆօնս. Էժիբս. հին Ֆր.	319—50

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԲԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
400,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Իզմիր, Քարանթինա վրայ

Կ.ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Պոլիս, Պաղչէ Գափու
ՍՏԱՄՊՕԼԵԱՆ ԽԱՆ

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԵԼԻՔ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՏԵՂ ԲԱՆԱԼՈՒ
ՀԱՄԱՐ
* * ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ * *
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 15 ԶԵՂՉՈՎ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 30
ՏԱՍԸ ՕՐ ՄԻԱՅՆ
ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

Ս. Ժ. ՎԱՍԻԼԱԹՕ
Ղալաթիա, թիւնէլի կից, թիւ 18
ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ ԵՂԱԾ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՐԱԳ ԿԵՐՊՈՎ ԵՒ
ԽՆԱՄՔՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ Եւ ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ՕԼԻՕՆ
336 ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՅ, 340
ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾ ԱՌԻԹ
ԱՄԷՆ ՃԻՒՂԵՐՈՒ ՄԷՋ
5—10

ՕՍՄ. ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՍՈՒՄՈՒՐԼՈՒ ԳԵՏԻՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ՈՌՈԳՄԱՆ
(ԽՈՒՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐԻ ՆԱՀԱՆԳ)
1320 ՇԷՎԱԼ 27 (1904 ՅՈՒՆՎԱՐ 26) ԹՈՒԱԿԻՐ
ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷՈՎ ԿԱԶՄՈՒԱԾ
61 ՏԱՐՈՒԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄՈՎ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆ Է
110,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԿԱՄ 100,000 ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՈՍԿԻ
Բաղկացած 20,000 բաժնեթուղթերէ՝
իւրաքանչիւրը 5 1/2 օսմ. ոսկի կամ 5 անգլիական ոսկի արժէքով եւ 20,000 շահաբաժնի բաժնեթուղթերէ, առանց որոշ արժէքի

Դրամագլուխի իւրաքանչիւր բաժնեթուղթ ստորագրող իրաւունք ունի շահաբաժնի բաժնեթուղթի մը տիրանալու։

13,334 բաժնեթուղթեր շրջաբերութեան հանուած են, իսկ մնացեալ 6666 բաժնեթուղթերը յատկացուած են մենաշնորհի տէրերուն, իբր փոխարժէք ձեռք բերուած մենաշնորհին։

Ներքին կանոնագրին համաձայն, հասոյթները սապէս պիտի բաշխուին. % ին 10ը՝ պահեստի գումարին, հարկ եղած գումարը՝ %ին 5 տոկոս վճարելու բաժնետէրերուն և ամորթիզմանի համար՝ մենաշնորհի պայմանաժամին տեւողութեանը. % ին 5՝ Վարչական Խորհուրդի անդամներուն. մնացեալը պիտի բաշխուի % ին 50ը սովորական բաժնեթուղթ ունեցողներուն և % ին 50ը՝ շահաբաժնով բաժնեթուղթի տէրերուն։

Բաժնեթուղթերը սապէս կը վճարուին.

2.20 օսմ. ոսկի կամ երկու անգլիական ոսկի ստորագրութեան ատեն։

1.10 օսմ. ոսկի կամ 1 անգլ. ոսկի ստորագրութենէն վեց ամիս յետոյ։

Ստորագրուած գումարներուն վճարումի ատենը պիտի որոշուի Բաժնետէրերու Ընդհ. Ժողովին կողմէ, Վարչական Խորհուրդին հրաւէրով։

Յարակից ծանօթութեան մէջ կանխատեսուածին համեմատ, երբ հարկ ըլլայ ընկերութեան դրամագլուխը աւելցնել, այդ յաւելումին հարիւրին քսանեօթը (% ին 27), մինչեւ ութը միլիոն ֆրանք, մենաշնորհի տէրերուն պիտի տրուի բաժնեթուղթերով։ Այդ գումարէն աւելի եղած պարագային՝ մենաշնորհի տէրը օ եւ է փոխարինութիւն ստանալու իրաւունք չունի։

Ստորագրութիւնները պիտի ընդունուին Վիէնըր Պանք Ֆէրայնի մէջ, Ղալաթիա Բերա, Պոլիս։

Իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի վրայ եղած առաջին վճարումին համար, 2.20 օսմ. ոսկի կամ 2 անգլ. ոսկի, ընկալագիր մը պիտի տրուի Վիէնըր Պանք Ֆէրայնի կողմէ եւ որուն տեղ առժամեայ վկայաթուղթ մը պիտի յանձնուի, որ կրնայ փոխանցուիլ։

Այդ առժամեայ վկայաթուղթին տեղ վերջնական արժեթուղթ մը — բաժնեթուղթ — պիտի յանձնուի իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի վրայ եղած 1.10 օսմ. ոսկիի կամ 1 անգլ. ոսկիի երկրորդ վճարումէն յետոյ։

Ստորագրութիւնը պիտի փակուի 1910 հոկտ. 15ին։

Եթէ երբեք 13 334 բաժնեթուղթէ աւելի ստորագրողներ գտնուին, համեմատաբար նուազ պիտի ըլլայ։

Պիտի խնդրուի որ բաժնեթուղթերը Կ. Պոլսոյ սակարանին մէջ ընդունուին։

Ստորագրութեան թուղթերը հանրութեան տրամադրելի են վերոյիշեալ հաստատութեանց մէջ։

Նամակի միջոցաւ ալ կարելի է ստորագրել։

Պատուոյ նախագահ
Ն. Կ. Բ. Իչխան Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ., գահաժառանգ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա
Րաիֆ փաշա
(*) Համտի պէյ
Տիլավէր փաշազատէ Մէհմէտ Րէուֆ պէյ
Եանեալը զատէ Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյ
Տեւֆիք փաշա

Պ. Հէրման տ'Անտրէա
Պ. Միշէլ Բաքառաքալօ
Պ. Բօլ Լաշէգ
Պ. Ժօն Քասթէլլի
Պ. Նէարք Քասթէլլի
(*) Պ. Ալֆրէտ Լէքլէր
Պ. Լօրան Տիւբիւի

(*) Այս երկու անձերը մեռած ըլլալով անոնց տեղ նորեր պիտի կարգուին Վարչական Խորհուրդի յառաջիկայ նիստին մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է
ՎԻՆԸՐ-ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅՆ

ՕՍՄ. ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՍՈՒՐԼՈՒ ԳԵՏԻՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՈՒ ՈՌՈԳՄԱՆ
(Խիւտավէնտիկեար)
ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԸ 5 1/2 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԿԱՄ 5 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ ԱՐԺՈՂ
13334 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՇՐՋԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԴԻՐՔԸ

Սուսուրլու գետը (հին անունով՝ Մաքեսթոս) Մարմարայի հարաւային եզերքը հաստատուած է, Պանտրմայի և Պրուսայի միջեւ։ Սուսուրլու ուղղակի կերպով կը հաղորդակցի Աբոլոնիա և Մանիաս մեծ լիճերուն ու Սէմավ լիճին հետ։ Իր գետաբերանը 44 ծովային մղոն (4 ժամ գրեթէ) հեռու կը գտնուի Կ. Պոլսէն։ Ամբողջութիւնը կը կազմէ 300 քիլոմէթրէն աւելի տարածութիւն ունեցող գետային ցանց մը։

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

Մենաշնորհին տէրը եղող ընկերութիւնը սեփական իրաւունք կը վայելէ Սուսուրլուի նաւելի գետերուն և լիճերուն վրայ հաստատելու նաւագնացութեան դրութեամբ և մեքենայով շարժող հաղորդակցութեան միջոցներ, ինչպէս տափանաւ, լաստ ևլն։ Առանց մեքենայի կատարուած հաղորդակցութեան միջոցները կը թոյլատրուին, պայմանաւ որ մենաշնորհի տէր ընկերութեան հաստատած նաւագնացութեան վնաս չհասցնեն։ Արգիլուած է ընկերութեան շինած նաւամատոյցներուն գործածութիւնը։ Ձեռք բերած մենաշնորհով նոյնպէս ընկերութիւնը առանձնաշնորհ ունի, ժողովուրդին պէտքերուն համաձայն, նաւամատոյցներ, տօքեր ու մթերանոցներ շինելու յիշեալ լճերու և գետերու երկու ափերուն հարկ եղած կէտերուն վրայ և քարափներ կամ նաւահանգիստ մը շինելու գետաբերանը։ Ընկերութիւնը ոռոգման գործողութիւններ կատարելու ալ իրաւունք ունի։ Նաւերու և նաւամատոյցներու շինութեան ու նորոգութեան համար պէտք եղած փայտը ընկերութեան կողմէ պիտի կրնայ կտրուիլ պետութեան պատկանող և մերձակայքը գտնուած անտառներէն. Նոյնպէս պետական Թափուր հողերը ձրիապէս պիտի տրուին մենաշնորհի տէր ընկերութեան, աշխատանոցներու հաստատման համար։

ՀԱՍՈՅԹՆԵՐԸ

Նահանգին արտածումը, հաղորդակցութեան յարմար միջոցներ չունենալով հանդերձ, կը հասնի 165,000 թոնոյի, իսկ ներածումը՝ 21,500 թոնոյի, այսինքն 186500 թոնոյի, թիւ մը որ մաքսատան տոմարներէն քաղուած է։ Արջառք, ոչխարի, եղջիւրաւոր անասուններու եւայլն արտածումը 350000 հատէն աւելի է, մաքսային վիճակագրութեանց համաձայն։ Սուսուրլու գետը, որ երեք լիճերու հետ կը հաղորդակցի և ծով կը յանգի, իր կանոնաւորումով, ամենէն բնական, ամենէն յարմար և ամենէն խնայողական ուղին պիտի ըլլայ ապրանքներու փոխադրութեան համար, ինչպէս արմտիք, փայտ, փայտածուխ, հանածոյ, չոր խոտ, յարդ, բամպակ, արջառ եւայլն, որոնք երկրին յատուկ արդիւնաբերութիւնը կը կազմեն։ Ամէն պարագայի մէջ, անիկա պիտի ըլլայ փոխադրութեան միջոցը երկրագործական արդիւնաբերութեանց, որոնք առաջ կուգան գետային ցանցին երկայնքը և լիճերուն շուրջը գտնուող հողերուն վրայ։ Այն շրջագիծը, ուր փոխադրութիւնները գետային ճամբով պիտի կատարուին անպատճառ, իր մէջ պիտի պարունակէ նաեւ երկրին այն մասը, որ պիտի նպաստաւորուի մենաշնորհի տէր ընկերութեան կատարելիք ոռոգման գործողութիւններէն։ Անտառները շահագործողները ի հարկէ գետային ճամբուն յաճախորդները պիտի ըլլան, քանի որ այդ ճամբան բացառիկ առաւելութիւններ կ'ընծայէ։ Արջառները երկրին ներսէրէն լաւագոյն և աժան կերպով պիտի փոխադրուին Կ. Պոլիս, գետային և ծովային խառն հաղորդակցութեամբ։

Սա ստոյգ է որ յիշեալ առեւտրական փոխանակութեանց մեծ մասը գետային ճամբով պիտի կատարուի։

Երբ Սուսուրլուի ձեռնարկը ի գլուխ հանուի իր բոլոր մասերով, մէջը հաշուելով նաեւ նաւահանգիստը — որ 8 միլիոն ֆրանքի մօտ դրամագլուխ մը կը պահանջէ — եղած հաշիւներուն համաձայն, 4 միլիոն ֆրանքի խառն հասոյթ մը պիտի գոյանայ։ Այդ ձեռնարկը աստիճանաբար իրագործուելով, առաջին մասերէն սկսեալ, ինչպէս գետաբերանը, Միխալըճ, Սուսուրլու, Աչիքիյէ, Լուպատ, Աբոլոնիա լիճը, Քիրմասթի, որոնք արտադրութեան խիստ կարեւոր կեդրոններ են և որոնց համար 1,500,000 ֆրանքէն մինչեւ 2 միլիոն ֆրանք դրամագլուխի մը պէտք կայ գրեթէ, այն ատեն 900,000 ֆրանքի չափ գումար մը պիտի գոյանայ փոխադրութիւններէ, այդ երկու մասին մէջ փոխադրութեանց գործը կատարող տեղացի վաճառականներու և ճարտարագործներու կողմէ հասած նամակներուն համաձայն. Նմանապէս 700,000 ֆրանքի հասոյթ կ'ապահովուի այն միւս փոխադրութիւններէն, որոնք արդէն իսկ հաւանական կը նկատուին։

Որքան որ ալ զեղչուին այս թիւերը, ինչ որ իրականութենէն հեռու պիտի ըլլայ, դարձեալ գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք պիտի բերուի։

Բայց շատ աւելի մեծ արդիւնքներ ձեռք պիտի բերուին, երբ հաշուենք թէ ոռոգման շնորհիւ բուսականութիւնը որքան պիտի զօրանայ, մանաւանդ եգիպտացորենի ու բամպակի մշակութիւնը. Նոյնպէս ոռոգման հետեւանքով՝ հողի ընդարձակ տարածութիւններ վարձու պիտի տրուին մշակութեան համար, ընկերութիւնը զանոնք ցամքեցնելէ յետոյ, տիրող օրէնքներուն համաձայն։

ՄԵԹՈՏԻԿ ԵՒ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մենաշնորհի տրամադրութեանց համաձայն, աշխատութիւնները ութը տարիէն պիտի աւարտին և 15 քիլոմէթր տարածութեամբ տեղի մը աշխատութիւնները լմննալէն յետոյ, ընկերութիւնը իրաւունք պիտի ունենայ շահագործելու զայն։ Փոխանակ կարեւոր դրամագլխով մը բոլոր աշխատութիւնները մէկանց կատարելու և շատ մը յանձնառութիւնները ի գլուխ հանելու, — կարգ մը ուսումնասիրութիւններէ յետոյ, որոնց վերջինը դեռ նոր կատարուած է — աւելի նպաստաւոր դատուած է որ 100 քիլոմէթրի չափ տարածութիւն ունեցող մասերը շահագործել, Սուսուրլուի գետաբերանին և մանաւորապէս սա կէտերուն միջեւ. Միխալըճ, Աբոլոնիա լիճը, Լուպատ և Քիրմասթի. այս վերջին վայրը համբաւաւոր է երկրագործական, անտառային և ուրիշ կարեւոր արդիւնաբերութեանց տեսակէտով։ Այդ առաջին մասերուն մէջ, ուր գետը նաւարկելի է ամբողջովին, աշխատութիւնները աւելի դիւրին պիտի ըլլան և «Տէլթա»ն պիտի վերցուի Քիրմասթիի առջեւ, 5 քիլոմէթր երկայնութեամբ։

Հետեւաբար, նաւային կազմածները իսկոյն ձեռք պիտի բերուին և հարկ եղած դրամագլուխը պիտի կազմուի, որուն համար 22,000 օսմ. ոսկին պիտի բաւէ։

Այդ վերջին կարգադրութիւնը ջերմապէս յանձնարարուած է մեծանուն մասնագէտներու կողմէ, որոնք տեղւոյն վրայ վերջին հետազօտութիւն մը կատարած են վերջերս և որոնք սա եզրակացութեան յանգած են։

Առ այժմ նաւագնացութիւնը սահմանափակել գետին վերեւ յիշուած մասերուն մէջ, ուր աշխատութիւնները կատարելու պէտք չկայ գրեթէ և որոնց շահագործումը շահաբեր է, հետեւեալ կազմածներով, ինչպէս կ'երեւայ սա թիւերէն։

30 փայտէ տափանաւ,	20 թօնօ տարողութեամբ	3600	օսմ. ոսկի
1 նաւաձիգ,	50 ձիու ուժով	2600	»
1 »	20 »	1200	»
1 խճահան		3000	»
1 շոգեշարժ բեռնաբարձ փոխադրութեանց համար		1000	»
Առժամեայ մթերատեղիներ եւ նաւամատոյցներ		1600	»
Մթերանոցի պիտոյքներ և նորոգութիւններ		1000	»
Գումար		14000	»

Առօրեայ ծախերու համար պէտք եղած գումարը

Վառելանիւթ եայլն	500	օսմ. ոսկի
Նախնական և չնախատեսուած ծախքեր	2500	»
Պահեստի դրամ	5000	»
Գումար	8000	»

Ընդամէնը 22000 օսմ. ոսկի

Նոյնպէս գետը պիտի մաքրուի, Քիրմասթի գետին առջեւ գտնուող տիղմն պիտի վերցուի զօրաւոր խճահան մը հաստատելու համար. այսպէս ձեռնարկներու դիմելու հարկ չպիտի մնայ՝ միւս կողմէն, ծովային աշխատութեանց հանրածանօթ ձեռնարկու Պ. Բիէռ Օժիէ, որ ստորագրողներուն մէջ կը գտնուի, իր անձնուէր օժանդակութիւնը պիտի շնորհէ իր տնօրէնութեան ներքեւ կատարելու համար մասնագիտական և նորոգութեան գործերը։ Ցետոյ պիտի կատարուին անհրաժեշտ կարգադրութիւնները գլխաւորապէս ոռոգումի վերաբերեալ յետագայ աշխատութեանց գործադրութեանը համար։ Սուսուրլուի գետաբերանի նաւահանգիստին մասին պիտի գործադրուի այն ծրագիրը, որով ջրանցք մը պիտի բացուի տէլթային մէջ՝ զայն պաշտպանելու համար երկու քարափներով և գետին մէջ իսկ նաւահանգիստ մը պիտի հաստատուի դէպի գետաբերանը, որ մատչելի պիտի ըլլայ 5 մեթր տրամագիծով ամբարանոց ունեցող սովորական նաւերու։

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԵՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆուրոն

Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աուսիկ, Պիէլից, Պիալա, Պօզէն, Պրուն, Բէչթա, Չէրնովից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Քլանկէրֆուրթ, Քրակաւ, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ, Բրօսնից, Բրզէմիսլ, Ս. Բոլթէն, Թառնով, Թէբլից, Թէշէն, Վիլլաչ և Նէօշթատ։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխատուութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէթուղթեր առանց ձգուելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը զեղչէ։

Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր սակերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդեղէններ եւայլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն Խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3 1/2 տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ [illegible] ղրուշէն։

«Սէյֆս» դրամարկղները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25
ԱԾՈՒԽԻՆ, ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻՆ, ՔՕՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՆ, ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ
ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՌԱ
ՍԷՆ-ՊԻԷՐ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բլասիէներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

ԶԱՐԱԿԱՄՆԵՐԸ ՊԱՐՏՈՒԱԾ
ԿԱՄ
ԾԽԵՑԷՔ ՄԻԱՅՆ ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ԹՈՒՂԹՈՎ

Սուլթանիէ սիկառի թուղթին քիչ ժամանակուան մէջ գտած բուռն համակրանքը՝ իր օգտակար առաւելութիւններուն գնահատուած ըլլալը կ'ապացուցանէ, որուն համար գոհունակութիւննիս կը յայտնենք։

Յարգելի հասարակութիւնը առանց կարեւորութիւն տալու խեղ մը չարակամներու կողմէ Սուլթանիէն վարկաբեկելու համար ի գործ դրուած էնթրիկներուն, դարձեալ քաջալերած է սոյն հանրօգուտ ձեռնարկը, որուն համար մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

Կրկին կը յանձնարարենք Սուլթանիէ սիկառի թուղթը՝ որ հրապարակի վրայ գտնուած թուղթերուն հետ բաղդատութեան չդրուելու աստիճան ընտիր է իր մասնաւոր յատկութիւններով։

Բուն ֆրանսական մաքուր խմորէ պատրաստուած ըլլալով, առաջին փորձով իսկ պիտի տեսնուի որ թուղթի հոտ չունի, չմարիր, չի սեւնար, ծխախոտին նիքօթինը կ'ոչնչացնէ և շնչափողի անհանգստութիւնը կը բուժէ։

Շլացուցիչ անուններէ և կափարիչներէ բնաւ մի՛ խաբուիք։ Ինչպէս միշտ ներսութիւնը առաւելութիւններ կ'ունենայ, Սուլթանիէ թուղթը ևս իր բոլոր նախորդներէն գերընտիր է։

Ծրար 150 թերթնոց Սուլթանիէ սիկարի թուղթը 10 փարայի կը ծախուի. տուփով գնողներուն 90 հատը 10 ղրշ.ի կը տրուի։ Մասնաւոր նուէրներ ալ կը պարունակեն։

Փնտռեցէ՛ք ամէն տեղ։

Կեդրոնատեղին է Մահմուտ փաշա Խանտան խան, Թիւ 1, Աճէմեան Ղօնչէկիւլեան Ընկերութիւն։

Պալեայով սիկառի թուղթ և գաւառներուն համար ճոխ և յարմար տեսակներ կը գտնուին։

Անգամ մը այցելել և կամ փորձելը կը խնդրուի։ 20 — 15

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարեկան	108	ղր.
» » » վեցամսեայ	60	»
Գաւառներու համար տարեկան	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի համար տարեկան	35	ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.: Բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանտաջօն է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕԶԱՃԵԱՆ

ԼԱ " ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ,,
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1898ԻՆ

Անձնական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և վարչութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,0[illegible] ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝
21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան
ԿԱԼԱԹԱ
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՔԱՐԱՖ
Տնօրէն
Թ. ՌԸՊՈՒԼ
19—36

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ
ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԴԵՐՁԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Ի. ԼԻՊՕՐ
Քանէ Բուլայեալի վրան, Բերա մեծ փողոց, 245, Երկրորդ յարկ, թիւ. 5
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒ ՑԱՏՈՒԿ
Զգեստներու, շրջազգեստներու և վերարկուներու
Հիանալի ու ճաշակաւոր արեւզարդեր Բարիզեան առաջնակարգ ձեւողի մը կողմէ
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՍՈՒԱԾԵՂԷՆՆԵՐ
Այրերու ճիւղ՝ գործատիրոջ հսկողութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզցի մասնագէտի մը տնօրէնութեան տակ
ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԶՈՒԳԱԿ ՍՐԱՀՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
Մեր մօտէն նայեցէք, այն ատեն պիտի համոզուիք։ 9—20

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ
Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

1828
L'UNION
DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Ի ՓԱՐԻԶ
9, ՊԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն	Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	»	»
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	»	»

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալց։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ անհամեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն աժան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏ, ևլն. ևլն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՊԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Գեն ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քէթչէճի Օղլու Խան։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԼԱՕ ՔԱՐ
Էնտ ճէնէրալ ինշըրանս քօրբօրէյշըն լիմիթըտ
անգլիական ապահովագրական ընկ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան Կեդրոնատեղին. 4 Սէն Բոլս Չըրչեարտ Լընտըն

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի		350,000
Պահեստի դրամ	»	»	122,781
Տարեկան հասոյթ	»	»	367,876

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ
օսմանեան կայսերական պանքա
Կալաթա-Պոլիս

Ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ ապահովագրական ո՛ և է սէնտիքայի յարած չըլլալով, բացառիկ դիրքի մէջ է և կրնայ ամէն վտանգ ապահովագրել. հետեւաբար շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու վրայ հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններու զանազան սէնտիքաներու գիներէն ԶԳԱԼԱՊԷՍ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կ'ապահովագրէ։ Վնասներու վճարումը տեղի կունենայ ՏԵՂՒՈՅՆ ՎՐԱՅ ամենամեծ առատաձեռնութեամբ և արագութեամբ։

ՃՕՐՃ ՉԻՉՆԸԼ ԷՆՏ ՍԸՆՍ ՔՕ. ԼԹՏ.
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՔ
ԿԱԼԱԹԱ ԱՑԱԼԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 12-16 Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԻԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանքան վարկ բացած է Պոլիս Ճկալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ
Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխատուութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ու կէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, այսինքն ուզուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխատուութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
[illegible], Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Բերա)
Մանասթըր, Ըսքիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաւաքում կը կատարէ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ Եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի [illegible] վճարելի 3, 6, 9, 12 ամսուան պայմանաժամերով։ Վերջապէս առեւտրական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ չափաւոր պայմաններով։ Պանք տը Սալոնիքի [illegible] Խնայողական Սնտուկ մը ունի, [illegible] պայմաններով։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեւամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պատուակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան,
Ղալաթիա, Շարապ իսկելէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշիէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ Թիւ 24։
Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՉԻ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Մէճիտիյէին բարձրացումը Օսմ. Կայս. Պանքային վերագրուած ըլլալով՝ Օսմանեան Կայսերական Պանքան պարտք կը համարի յայտարարել թէ այդ բարձրացման մէջ դեր չունի և թէ մէճիտիյէ դրամը քաշելէ հեռու՝ շատ քիչ իր քովը կը պահէ հիմա այդ դրամէն։

Աւելի բանաւոր պիտի ըլլար այդ բարձրացման պատճառները փնտռել մէճիտիյէի դրամին նուազութեան մէջ, որ հետեւանքն է սա բաներուն. մէճիտիյէին մանր դրամի ձուլումը, ինչպէս և նահանգներուն մէջ մէճիտիյէին տարածումը մէջ առատ հունձքերուն և թերեւս աւելի ուժգին ընդհանուր գործունէութեան մը հետեւանօք։

Պոլիս, 20 Օգոստոս 1910

⁂ Քանօլիտէի 4 առ հարիւր օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 սեպտ. 1/14ին աւարտող պարտաթուղթերու թիւ 29 կտրօնները, ինչպէս նաեւ 1895 օգոստ. 1/14 թիրաժին ամօրթի ելած պարտաթուղթերը եթէ մինչեւ յառաջիկայ օգոստոս 31/13 չվճարուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 14—14